

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 30 mars 1906, kl. 2 e. m.

*Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts utlåtande n:o 2,
angående åvägabringandet af statistisk redogörelse för
statens skogsparker, deras ytvidd, virkesmängd m. m.*

Under erinran, att mera allmänt än förut den meningen nu syntes göra sig gällande, att våra ekonomiska frågor måste framskjutas på dagordningen och från Regeringens och Riksdagens sida ägnas större och framför allt mera planmässig uppmärksamhet, än som hittills varit händelsen, hafva herrar *Bergström* och *Stephens* i en till Riksdagens Första Kammare afgifven och till dess första tillfälliga utskott remitterad motion hemställt, att Riksdagen behagade besluta att anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes genom domänstyrelsen:

1:o låta, i den mån material därtill finnes och kan erhållas, utarbета och för Riksdagen framlägga redogörelse för hvarje statens skogspark, därvid särskildt framhållas önskvärdheten af uppgifter öfver ytvidd och virkesmängd samt dessas fördelning på de särskilda åldersklasserna, produktionsförmåga, afverkningsbelopp och förvaltningskostnad, samt att denna redogörelse antingen upptages i de årliga statistiska uppgifterna från domänstyrelsen eller på annat möjligen lämpligare sätt meddelas Riksdagen; samt

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 4 Häft. (N:o 4.) 1

2:o att, om så befinnes lämpligt, föranstalta om utarbetande af ett kartverk, med t. ex. generalstabens topografiska karta som underlag, utvisande skogsparkernas läge och gränser.

Till stöd för denna hemställan hafva motionärerna vidare anført:

»I en motion till innevarande Riksdag hafva vi vid en allmän öfverblick af vårt lands ekonomiska utvecklingsmöjligheter kommit till det resultat, att skogarna i detta afseende intaga ett viktigt, om ej det viktigaste rummet. Själfmant framställer sig då den frågan, om i första hand, som sig bör, våra statskogar lämna det utbyte och i alla riktningar gagna det ekonomiska framåtskridandet så mycket, som är möjligt.

Åtminstone för den, som ej speciellt känner förhållandena, måste det förefalla, som om detta icke vore händelsen. De nakna statistiska siffrorna visa nämligen t. ex., att Preussen, med ungefär samma skogsareal som svenska staten, har en årlig nettotinkomst af sina skogar, uppgående till omkring 30,000,000 riksmark (27,000,000 kronor), då däremot vi från våra statsskogar ha en bruttotinkomst af ej fullt 8,000,000 kronor. Med afdrag af utgifterna, uppgående till:

ordinarie för domänstyrelsen.....	94,000 kronor
» » skogsväsendet	2,406,000 »
extra för domänstyrelsen	90,000 »
» » utdikningar	650,000 »
och » » flottleder	100,000 »

Summa 3,340,000 kronor,

ger detta en nettobehållning af endast 4,660,000 kronor eller blott omkring en sjettedel af hvad de tyska skogarna lämna från samma areal, äfven om man från utgifterna, exempelvis för domänstyrelsen, gör afdrag, motsvarande den del af dess verksamhet, som ej direkt rör skogsväsendet. En jämförelse mellan bruttotinkomsterna, som ju dock är ännu vanskligare, då man endast har att stödja sig på de nakna siffrorna, ställer skogsökonomien hos oss i ännu sämre dager. Att ej tillväxten i de tyska skogarna kan vara sex gånger så stor som i de svenska statsskogarna, är uppenbart.

Orsakerna till det sämre resultatet här kunna vara många. Riksdagen har med stor enighet redan uttalat sig i ett hänseende, det nämligen, att vi sakna ändamålsenliga kommunikationer för skogsafkastningens fördelaktiga tillgodogörande. Andra orsaker kunna vara bibehållandet af äldre och oväxtliga bestånd samt att vårt land är i saknad af ändamåls-

enliga organ för en systematisk och planlagd handelspolitik, genom hvilken våra naturtillgångar få det fulla värde, som de borde betinga, och, som det visar sig i andra länder, att de och produkterna af desamma äga för världsmarknaden. Ännu flera lika djupt ingripande orsaker till den relativt ringa afkastningen från våra statsskogar torde kunna påvisas, men hvilken betydelse den ena eller andra orsaken har, och sålunda äfven åtgärden för bristernas afhjälpande, kan omöjligen ens närmelsevis utredas med den ringa kännedom, som åtminstone Riksdagen har om statsskogarnes tillstånd.

Man har visserligen uppgift om hvilka kronoparker som finnas och deras areal, men icke om de särskilda parkernas virkesmängd, fördelad på årsklasserna, produktionsförmåga, afverkning, förvaltningskostnad eller läge, allt nödigt för bedömande af kapitaltillgång och ekonomi. De flesta enskilda ägare af större skogsarealer ha dock funnit nödigt för sina ekonomiska intressens tillgodoseende att skaffa dylika uppgifter öfver egna skogar, och det synes då vara billigt begärdt af domänstyrelsen, helst då den äfven satts som föresyn för den enskildes skogshushållning, att också hålla dylik reda och räkning öfver statens skogstillgångar och hushållningen med dessa. Att material för dylika uppgifter finnas hos domänstyrelsen för åtminstone en stor del af statsskogarna, taga vi för gifvet.

En klar och redig uppställning af uppgifterna skulle blifva till ledning och af stort värde för den enskilde skogsägaren, och den vinst, domänstyrelsen själf skulle skörda af sitt besvär, vore, att behofven för statsskogarnas vård och möjligast bästa tillgodogörande med större beredvillighet från Riksdagens sida skulle komma att tillgodoses, och helt naturligt, emedan Riksdagen själf lättare skulle inse deras behöflighet. Också synes det sannolikt, att en dylik redogörelse för en af statens hufvudsakligare inkomstkällor skulle möjliggöra en bättre planläggning af statens ekonomi i sin helhet, hvarigenom utgifter skulle kunna undvikas och inkomster skapas.»

Af denna motivering framgår, att det hufvudsakligen är jämförelsen mellan den svenska och preussiska statsskogshushållningen, som gifvit motionärerna anledning framhålla den förras otillfredsställande resultat. Och då motionärerna bland de orsaker, som enligt deras mening till äfventyrs kunnat medverka till det anmärkta dåliga resultatet, väl framhållit bristen på kommunikationer, bibehållandet af åldriga och oväxtliga bestånd m. m., men tillika antydt sannolikheten af äfven flera andra härtill med-

verkande menliga omständigheter, om sättet för hvilkas afhjälpande utredning ej ens närmelsevis kunde erhållas med den ringa kännedom åtminstone Riksdagen ägde om statsskogarnes tillstånd, har utskottet ansett lämpligt, att, i den mån det låter sig göra med tillhjälp af statistiska källor och i domänstyrelsen befintliga handlingar samt från detta ämbetsverk erhållna uppgifter, söka närmare belysa de af motionärerna antydda förhållanden och de ämnen i öfrigt, som stå i närmare sammanhang med motionens syfte.

*Allmän
öfversikt.
Statsskogars
ändamål.*

Utskottet får då till en början erinra, hurusom den allmänna uppfattningen om statsskogarnas ändamål under tidernas lopp väsentligt förändrats inom de flesta europeiska länder. Under 1600 och 1700-talets merkantilism ansågs uppgiften närmast vara främjande af industrierna, i främsta rummet bergshandteringen och sågverksrörelsen, hvilka industri-grenar erhöilo tid efter annan högst betydande förlänningar och skogspri- vilegier. I öfrigt tillgodosågos lokala behof, såsom befolkningens behof af bränsle och byggnadsvirke, kreatursbete m. m. Utom det att arealen härigenom minskades, betungades efter hand statsskogarna med flera slags servituter, som menligt inverkade på skogsvården. Någon afsevärd in- komst hade ej heller staten då af sina skogar, som i allmänhet befunno sig i dåligt tillstånd. När vid 1800-talets ingång Adam Smiths nya na- tionalekonomiska läror började spridas, funno de ock en gynnsam jordmån för tillämpning äfven på skogshushållningen. Det redan förut hysta tviflet om fördelarna af statens egendomsförvaltning tillväxte i styrka, och den uppfattningen gjorde sig nu allmänt gällande, att det var den enskildes fria disposition, som skulle framkalla den bästa skogsvården. Härtill kom, att det politiska och statsfinansiella läget i vissa länder, såsom Frankrike, Preussen och Bayern* vid denna tid kräfde oerhörda statsutgifter. Allt detta ledde till dessa länders beslut att i stor omfattning afyttra stats- skogarna.

Inom vårt eget land hade redan under 1700-talet utvecklingen gått i ungefär enahanda riktning. Ett uttryck däraf var exempelvis allmän- ningsjordens delning. I fråga om statsskogarna fick denna uppfattning sin

* Statsskogarnas försäljning tog i Frankrike sin början under revolutionen och fortgick långt fram på 1800-talet. För tiden till 1813 saknas uppgifter, men under tiden 1814—1856 försåldes 321,655 har för 275,8 millioner francs. Sedan såldes under olika år intill år 1865, då försäljningen upphörde, ytterligare 30,990 har för 30,6 millioner francs.

I Preussen såldes åren 1820—1830 269,089 har. Angående statsskogarnas försäljning före och efter denna tidsperiod äfvensom om samma försäljningar i Bayern innehåller den tyska forst- litteraturen inga sifferuppgifter.

tillämpning först genom Rikets Ständers skrivelser af år 1810 och 1818, hvilka blefvo grundläggande för Kungl. Maj:ts beslut af år 1823, och cirkulärbrefvet af den 14 april 1824 angående en s. k. reglering af kronoparkerna, som resulterade i deras försäljning till största del. Beträffande de oafvittrade kronomarkerna i de norra länen, kommo statsmakterna till det slut, att de i anseende till folkbrist och felande kommunikationer icke kunde med större nytta för det allmänna användas än till nya hemmans anläggning för att befordra landets uppodling och befolkning.

Om än denna här ofvan omförmälda uppfattning om statsskogarna icke alltid kom till synes genom direkta åtgärder, förblef den likväl länge den ledande synpunkten. Synbarligen under inflytelsen såväl häraf som af mäktiga ortsintressen kom afvittringsverket inom de tre sydligare norrländska länen att utföras på ett så frikostigt sätt, att i dessa län, som innefattade Norrlands växtligaste och värdefullaste skogsmarker, vid afvittringens slut återstodo för kronans räkning allenast några få spridda, merendels i länens aflägsnaste delar belägna s. k. öfverloppsmarker. Hade däremot hemmanens skogsanslag inskränkts till det mått, som i afvittringsförfattningarna angifvits, skulle såsom statsskogar kunnat åt det allmänna bevaras omkring 900,000 hektar produktiv skogsmark förutom omkring 600,000 hektar i Härjedalens och Jämtlands öfre skogsland. (Se bilagan 1.)

Vid medlet af 1800-talet började emellertid ett annat åskådningssätt göra sig gällande. Genom en omkastning i Englands tullpolitik, som verkade därhän, att skogarnas produkter blefvo på världsmarknaden en efterfrågad vara och föremål för utbyte olika länder och världsdelar emellan, fingo statsskogarna efter hand betydelse såsom viktiga inkomstkällor för staten. Statsskogshushållningen kom nu i ett helt annat läge, den blef en betydande gren af statshushållningen.

Inom de tyska staterna hade statsskogarna emellertid redan från 1820-talet behandlats efter hushållningsplaner. Målet var då att fortast möjligt återställa skogarna i godt skick, att uppnå normalt virkesförråd och normala åldersklasser för uthållig afkastning. Man afsåg produktion af stora virkessortiment och hade lång omloppstid. Genom en omsorgsfull förnygring och vård steg virkesproduktionen ganska snart, och då omloppstiderna ännu vid århundradets midt belöpte sig till 150 år och därutöver, kom man efter hand till insikt därom, att afverkningen måste ökas för att jämsställas med tillväxten. Nu framträdde (Pressler 1858) de nyare

finansiella skogshushållningsprinciperna och utöfvade inom kort stort inflytande äfven på statsskogarnas förvaltning. Man enades därom, att statens skogshushållning borde ej blott vara till bästa möjliga gagn för landet genom att tillgodose detsammans behof af skogsprodukter, utan äfven vara för statskassan finansiellt fördelaktig, på samma gång man medgaf, att statens skogsbruk på grund af sin säregna natur och uppgift icke finge helt likställas med den enskilda hushållningen eller bedömas på alldeles samma sätt som resultatet af denna, uppställde man den fordran, att afkastningen skulle vara den största möjliga, men ock tillika uthållig. Allteftersom afsättningsförhållandena utvecklades, vidtogos åtgärder för höjandet af hushållningens rentabilitet. Då en tidig afverkning i hög grad verkade på inkomstsidan, tidiga utgifter däremot på utgiftsidan, i synnerhet om för desamma räknades ränta på ränta, så sökte man å ena sidan medelst gallringar af olika slag realisera öfverflödiga och för skogens tillväxt hinderliga virkestillgångar, undvika alltför långa omloppstider och begagna sig af den billigare föryngringen på naturlig väg, men å andra sidan använda, hvarhelst det lönade sig, betydande summor på skogsodling, kommunikationers förbättrande och andra produktiva ändamål. Uthålligheten af skogarnas afkastning sökte man fortfarande vinna genom att betrygga återväxten och hålla skogen i normala åldersklasser.

Skogsväsendets utveckling i Sverige från 1800-talets midt.

I samma riktning hafva förhållandena äfven hos oss utvecklat sig, där förutsättningar härför funnits.

Först år 1859 inrättades emellertid för vårt skogsväsende en särskild styrelse, skogsstyrelsen, som fick till uppgift, bland annat, att utöfva högsta ledningen af statsskogarnas förvaltning. Dessa utgjordes i främsta rummet af kronoparker, men af dem återstodo efter de omnämnda försäljningarna enligt en år 1862 af nämnda styrelse afgifven berättelse endast 24,952 har. Afkastningen belöpte sig i medeltal för åren 1856—1860 till 26,170 kubikmeter virke och inkomsten, likaledes i medeltal för samma år, 53,727 kronor, inberäknadt betesafgifter m. m.

Från kronomarker i de norra länen utlämnades utsyning mot s. k. stubbören, hvilka i medeltal för samma tid årligen inbragte 53,000 kronor.

Öfriga allmänna skogar, från hvilka staten icke hade inkomst, men som stodo under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, utgjordes af flygsandsfält och häradsallmänningar.

Det nya åskådningssättet i fråga om statsskogarna fick sitt officiella uttryck i Rikets Ständers skrifvelse af år 1863. Däri framhölls, att ett lands skogskapital vore en förmögenhet, som icke i alla afseenden befunne

sig i samma förhållande med annat fast eller löst kapital och därför ej heller borde obetingadt bedömas efter de ekonomiska lagar, hvilka för öfrigt borde göra sig gällande inom den industriella lagstiftningen. Skogarna kunde i vårt land med sitt nordliga läge med allt skäl räknas till de s. k. naturliga kapitalen, men skilde sig däruti från öfriga i samma kategori stående nyttigheter, som utgjorde grunden och villkoret för industriens verksamhet, att de kunde genom mänsklig verksamhet tillintetgöras. Den för de rent industriella förhållandena giltiga regeln, att förmögenheten bäst förkofrades därigenom, att den af enskilde under betryggad äganderätt innehades, kunde ej heller i hela dess vidd tillämpas på skogskapitalet. För staten, hvars fortvaro sträckte sig öfver mansåldrar, funnes därför ett stort intresse fästadt vid skogens bibehållande. Mellan Norrland och den öfriga delen af riket vore emellertid utvägarna för statskogarnas utvidgande väsentligt olika. I den förra landsdelens nordligare län kunde staten utan uppoffringar vidtaga åtgärder i berörda syfte, allenast tiden icke försummades; Rikets Ständer ansågo därför, att kronan icke borde vidare släppa från sig denna för staten nödiga egendom, utan att kraftiga åtgärder ofördröjligen borde vidtagas till densammas bevarande åt det allmänna. Hvad de sydligare landsdelarna beträffade, uttalade Rikets Ständer, att i orter, där sådant af klimatiska eller ekonomiska orsaker kunde vara erforderligt och tillfälle yppade sig, skogstrakter eller till skogsodling tjänliga marker borde för kronans räkning förvärfvas.

År 1865 utfärdades kungl. förordningen om kronoparkers bildande i de norra länen, och i 1866 års kungl. förordning angående hushållningen med de allmänna skogarna, förnyad år 1894, stadgades, att kronoparker skulle bibehållas oförminskade samt behandlas efter sådana på vetenskapliga regler grundade, för olika ortförhållanden lämpade hushållningsplaner, som afse skogens framtida bestånd och högsta afkastning. Domänstyrelsen skulle fastställa hushållningsplanerna samt meddela de särskilda föreskrifter, som i afseende på hushållningen med dessa skogar kunde finnas nödiga.

Under tiden efter utfärdandet af 1865 års ofvannämnda förordning fortgingo och afslutades under påföljande decennier efter hand såväl afvittringarne i de två norra länen som afvittrings- och storskiftesarbetena i de öfre Dalsocknarna. Men först vid medlet och slutet af 1880-talet mottogos till förvaltning af skogsstaten de stora kronoparkerna i Västerbottens lappmark och vid 1890-talets slut lappmarksparkerna i Norrbotten. Under ofvannämnda tidsperiod hade emellertid jämsides med afvittringsåtgärderna landets kronoparker vunnit tillökning dels därigenom,

*De nya
kronoparker-
nas tillkomst.*

att indragna boställens utskogar eller, i några fall, sådana boställens skogar i sin helhet blifvit afsatta till kronoparker, dels genom inköp af skogsmark, dels ock genom inlösen af stockfångstskogar.

På det först nämnda sättet hafva betydande arealer afsatts till kronoparker, hufvudsakligen i landets södra och mellersta delar, men äfven i Jämtlands, Västernorrlands och Gäfleborgs län. Hvad markinköpen beträffar, togo de sin början med år 1875 och hafva sedan fortgått, dock först efter 1886 i någon större omfattning. De största och värdefullaste skogsmarkerna förvärfvades under perioden 1898—1904. Vid detta års slut hafva inalles inköpts 291,304 har. Inköpssumman härför belöper sig till 17,599,044 kronor.

Beträffande stockfångstskogarnes inlösen har utskottet inhämtat, att af den vederlagsmark, som vid afvittringarna tilldelades vissa sågverk i Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län i ersättning för sågverken från kronans skogar medgifna stockfångstprivilegier, utgörande tillhoppa 275,391 har, vid 1904 års slut blifvit till kronan inlöst en areal af 191,545 har. Kontrakt om inlösen af ytterligare 47,250 har stockfångstskogar har träffats med vederbörande privilegiehafvare, men dessa senare skogar hade ej ännu af kronan tillträds. De privilegierade sågverken innehade enligt gällande författning vederlagsmarken under full besittningsrätt med så kallad uteslutande utsyningsrätt. Denna rätt inskränkte sig likväl till ett i privilegierna bestämdt trädantal, hvarutöfver ingen afverkning finge ske utan att öfverenskommelse med privilegiehafvarne träffats om pris och öfriga villkor, hvilket skulle i hvarje fall underställas Kungl. Maj:ts pröfning. Försök till sådana öfverenskommelser strandade i de flesta fall emot privilegiehafvarnes obenägenhet att betala skäligt pris för öfverskottet. De föredrogo att afstå besittningsrätten till vederlagsmarken emot det, att de före afträddandet finge afverka timmer-skogen intill vissa bestämda dimensioner. Det är på sådan grund stockfångstskogarna blifvit inlösta.

Genom nu omnämnda åtgärder och förfaringssätt hafva kronoparkerna kunnat högst betydligt utvidgas. Medan de, såsom ofvan är nämnt, år 1862 endast uppgingo till 24,952 har, innehade de vid 1904 års slut en totalareal af 4,598,130 har, däraf 2,894,097 har produktiv skogsmark. Visserligen kan man, om man i främsta rummet tänker på den finansiella sidan af statsskogshushållningen, i denna arealutvidgning finna en svag punkt däri, att den större delen ligger i landets nordligaste trakter, där skogarnes produktivitet är betydligt svagare än i sydligare landsdelar,

men då skogarnas bevarande i dessa nordliga trakter måste anses mycket angeläget, torde den utvidgning af statsskogarna, som där ägt rum, icke kunna fränkännas en stor betydelse.

Utom kronoparker och kronoflygsandsfält, hvilka senare i den officiella statistiken äro med kronoparkerna sammanförda, är det äfven ett annat slag af statsskogar, som kunna med dem likställas, enär de liksom dessa förvaltas af skogsstaten och deras afkastning helt ingår till statsverket, nämligen sådana till kronans utarrenderade jordbruksdomäner hörande skogar, som från arrendet undantagits. Dessa sistnämnda skogar innehöllo vid 1904 års slut en areal af 54,900 har.

Till belägenhet och växtlighet kunna kronoparkerna indelas i tre hufvudgrupper, nämligen:

*Krono-
parkernas
areal och
belägenhet.*

1:o de i de två nordligaste länen samt i Jämtlands och Kopparbergs läns öfre, mot fjällen liggande socknar belägna kronoparker (68°—64°),

2:o de i Västernorrlands och Gäfleborgs län samt återstående delar af Jämtlands och Kopparbergs län belägna kronoparker (60°—64°),

3:o de i landets öfriga delar belägna kronoparker (56,30°—60°).

I omstående tabell, afseende år 1904, är kronoparkernas areal inom hvarje grupp angifven. Af totalarealen 4,598,130 har, hvaraf 2,894,097 har utgöra produktiv skogsmark, upptager

1:sta gruppen.....	86,3 %
2:dra gruppen.....	8,1 %
3:dje gruppen.....	5,6 %

Belägenhet	Kronoparker och kronoflygsandsfält							Från arrendet undantagna skogar till statens utarrenderade egendomar			Summa statsskogar, därifrån afkastningen tillfaller statsverket		
	Skogsmark	Impediment	Inägor	Summa	procent af hela arealen	Däraf		Skogsmark	Impediment	Summa	Skogsmark	Impediment och inägor	Summa
						inköpt mark	inlösta stockfångstskogar						
har	har	har	har		har	har	har	har	har	har	har	har	har
Norrbottens och Västerbottens län samt de öfre mot fjällandet belägna socknarna i Jämtlands och Kopparbergs län ...	2,417,859	1,542,668	8,067	3,968,594	86,3 %	13,316	165,664	—	—	—	2,417,859	1,550,735	3,968,594
Västernorrlands och Gäfleborgs län samt återstående delar af Jämtlands och Kopparbergs län	288,295	76,073	5,724	*)370,092	8,1 %	90,593	25,881	4,066	707	4,773	292,361	82,504	374,865
Öfriga delar af riket	187,943	53,183	18,318	*)259,444	5,6 %	187,396	—	39,452	10,675	50,127	227,395	82,176	309,571
Summa	2,894,097	1,671,924	32,109	4,598,130		291,305	191,545	43,518	11,382	54,900	2,937,615	1,715,415	4,653,030

*) I dessa summor äro äfven de af indragna boställens skogar bildade kronoparkerna inräknade.

Då denna gruppering i stora drag därjämte är ett uttryck för skiljaktigheter i afsättningsförhållandena, som ju hufvudsakligen bero af skogarnas belägenhet, framstår såsom en naturlig sak, att afkastningen i såväl virkesmassa som penningar måste ställa sig olika från skogarna i dessa grupper, nämligen mindre i de nordliga, större i de sydliga. Härvid inverkar dock i ganska hög grad, för det närvarande åtminstone, det tillstånd, hvori skogsbestånden befunno sig, när kronoparkerna tillträdtes. Tillträdestiden ligger ju i allmänhet, på sätt i det föregående omnämnts, så pass nära, att resultatet af skogarnas fredande och en ordnad hushållning i allmänhet ej kunnat fullt visa sig.

För att närmare belysa det senast berörda förhållandet har i öfversiktstabellen öfver kronoparkerna särskildt angifvits arealen för inköpt mark och inlösta stockfångstskogar. Där af framgår, att 72,5 % af kronoparkerna inom landet söder om Dalarne bestå af inköpta marker. Dessa utgöras till sitt flertal af unga och medelåldriga skogar, kalmarker och illa medfarna äldre bestånd, hvarifrån afkastningen gifvetvis ej kan blifva afsevärd under de närmaste årtiondena.

Tager man mellangruppen (Västernorrlands, Gäfleborgs, Kopparbergs och Jämtlands län) i betraktande, finner man, att inköpta marker och inlösta stockfångstskogar tillhopa utgöra 31 % af hela arealen. Om af de förvärfvade kronoparkerna undantages Kloten om 35,000 har, utgöras de återstående af starkt afverkade skogar med grupper af medelålders och unga skogsbestånd, men som ej ännu kunna lämna någon betydande afkastning. Hvad stockfångstskogarna beträffar, så har den minimidimension, hvartill timmerskogen afverkats, innan dessa skogsområden af privilegiehafvarne afträdades till kronan, varit 26 centimeter vid brösthöjd, där särskilda omständigheter icke föranlett undantag. Under sådant förhållande inses lätt, att ej heller dessa skogar för det närvarande kunna lämna annan afkastning än den, som vid rensningshuggning å timmerhyggena kan vinnas och hvars försäljningsresultat i allmänhet endast obetydligt öfverstiger kostnaden för behöfliga dikningar och andra arbeten för hyggenas iordningställande samt nödiga skogsodlingar.

Hvad den nordligaste gruppen beträffar, spelar inköpsmarken och stockfångstskogarna, såsom utgörande tillhopa endast omkring 4 % af totalarealen, en mindre roll. Men här förekommer en annan omständighet, som, enligt hvad utskottet inhämtat, förtjänar att uppmärksammas vid bedömandet af skogarnas afkastningsförmåga.

Under den långsamma afvittringsbehandlingen inom de två nordligaste länens kustland voro de områden, som sedermera tillföllo kronan, utsatta för olagliga afverkningar, så att en stor del af kronoparkerna vid tillträdet saknade tillgång på timmer.* I hvilken omfattning dessa olaga

---

* Här om innehåller 1868—1870 års skogskommittébetänkande följande: »Otvifvelaktigt är det, att, ehuru de rättigheter till årlig stockfångst från kronoskog, som blifvit äldre sågverk medgifna, ingalunda voro obegränsade, utan inskränkts till visst antal timmer och till viss för afverkningen insynad trakt, dessa rättigheter å flera ställen blifvit högst betydligt öfverskridna. Icke oansenliga vidder af kronans skogar hafva på detta sätt varit utsatta för obehörigt intrång, och då de tillgångar, som sålunda bereddes, emellertid icke voro på långt när tillräckliga att fylla de behof af virke, som med sågverksrörelsens utvidgande uppstod, fick i samma mån befolkningen tillfälle att med vinst

afverkningar då bedrefvos, framgår dels af uppgift i nedanstående not om nämnda kommittébetänkande, att år 1867 ensamt i Västerbottens län öfver 100,000 och under 1868 i båda länen inalles 125,000 bjälk- och timmerträd tagits i beslag, dels ock af den officiella skogsstatistiken för år 1870, under hvilket år beslagtogs ej mindre än 205,075 timmer och timmerträd. Huru mycket, som då och i all synnerhet under den föregående tiden undgick eller undgått beslag, därom finnas inga andra vittnesbörd än skogarnas tillstånd, när de mottogs till förvaltning af skogsstaten. Inom vissa revir, såsom Kalix, Luleå eller numera Bodens, Degerfors och Bjurholms revir, voro sålunda skogarna, såväl genom olagliga hyggen som skogseldar illa åtgångna, när de officiellt kunde inrangeras såsom kronoparker och på ett verksamt sätt fredas. Å de tidigast tillträdda kronoparkerna, såsom i Degerfors och delvis äfven i Bodens revir, hafva emellertid skogarna hunnit repa sig och lämna efter hand stigande afkastning.

*Kronopar-
kernas
afkastning.*

Efter belysning af de förhållanden, hvarunder kronoparkerna tillkommit och hvilka förhållanden väsentligt inverkat på deras nuvarande afkastning, går utskottet nu att på grund af den officiella statistiken och från domänstyrelsen införskaffade handlingar närmare redogöra för denna afkastning. För att därvid kunna visa utvecklingens gång, bifogas (bil. 2) en sammanställning för hela landet af kronoparkernas afkastning under 25 år från och med 1880 till och med år 1904. Af denna sammanställning framgår, att årsafkastningen under första tioårsperioden 1880—1889 utgjorde per hektar räknadt 0,78 kronor och 0,40 kubikmeter, men uppgick under den senaste tioårsperioden till 2,43 kronor och 0,66 kubikmeter, likaledes per hektar räknadt.

För att närmare belysa växlingarna i afkastningen alltefter ortsförhållandena, har därjämte en tabell (bil. 3 a och 3 b) för år 1904 upprättats öfver revirens afkastning såväl i virke som i penningar. Af denna tabell meddelas här ett distriktsvis upprättadt sammandrag.

---

föryttra de skogseffekter, den kunde anskaffa, hvarvid den mindre samvetsgranna delen af folket lät sig ledas mera af utsikten till vinning än af rättskänsla. Inom de två nordligaste länen, som senare än de öfriga blifvit föremål för allmän afvittring och där följaktligen vanan att betrakta den dittintills i allmänhet icke genom några bestämda gränser skilda skogen nästan såsom en för alla gemensam tillhörighet hunnit slå fastare rötter samt dessutom lokala förhållanden erbjudit större trygghet mot upptäckt vid den olofliga handteringens utöfvande, och det kommersiella intresset städse varit villigt att bereda utväg för de åverkade produkternas fördelaktiga realiserande, förekomma nämligen åverkningar i vida större mängd än inom öfriga län.»

Distrikt	Produktiv skogsmark	Virkesafkastning i km. fast mått		Inkomst i kronor		Utgifter i kronor					Behållning kronor	
	har	för distrikt	för har	för distrikt	för har	Förvaltningsåtgärder (Reservationsanslaget)	Dikning (extraanslag)	Aflöning enligt stat	Summa för distrikt	för har	för distrikt	för har
Luleå distrikt	892,992	309,954	0,35	1,106,277,36	1,24	133,038,84	33,819,75	111,700	278,558,59	0,31	827,718,77	0,93
Skellefteå distrikt	763,253	416,812,10	0,55	1,490,047,64	1,95	120,985,64	21,940,76	91,900	234,826,40	0,31	1,255,221,24	1,64
Umeå distrikt	607,333	475,881,20	0,78	2,007,926,10	3,31	156,758,54	18,815,25	83,000	258,513,79	0,43	1,749,352,31	2,88
Mellersta Norrlands distrikt	223,544	205,743,60	0,92	923,225,63	4,13	79,313,27	44,840,76	65,600	189,754,03	0,85	733,471,60	3,28
Gäffe—Dala distrikt	308,220	331,155,40	1,08	1,786,819,45	5,80	282,335,97	77,563,32	69,300	420,199,29	1,40	1,357,690,16	4,40
Bergslags distrikt	54,677			324,139,06		165,797,01		70,875	242,672,01		81,467,05	
Östra distrikt	33,072			222,569,45		113,043,71		56,500	169,543,71		53,025,74	
Västra distrikt	47,816			324,487,10		215,454,48		76,117	291,571,48		32,915,62	
Smålands distrikt	71,770			358,694,63		111,909,53		60,800	173,709,53		185,985,10	
Södra distrikt	20,142			122,217,54		73,436,56		38,000	111,436,56		10,780,98	

Anm. Uti inkomstkolumnen äro upptagna dels arrendemedel för ånegor, utgörande för de 5 norra distrikten 31,881 kr. och för de 5 sydliga distrikten 223,176 kronor, dels ock utsyningsafgifter i de norra distrikten med 78,123 kronor samt ersättning för skötsel af ecklesiastika skogar och allmänningsskogar hufvudsakligen i de södra distrikten med 11,902 kronor. Men å andra sidan är på utgiftssidan uppförd hela aflöningen för skogspersonalen, ehuru en stor del af denna personals tid tages i anspråk dels för skötsel af en betydande areal allmänna skogar, hvilkas afkastning icke ingår till statsverket, dels ock särskildt i de norra distrikten för utsyningar och uppsikt å enskilda skogar.

Utskottet har vidare funnit en utredning om hvilka hushållningsmetoder, som följas vid statsskogarnas skötsel inom de olika landsdelarna, vara af vikt.

Hvad först det norrländska skogsbruket beträffar, så är det riktadt hufvudsakligen på produktion af timmer med föryngring genom själfsådd. Numera, sedan i allmänhet mindre timmer-dimensioner och å välbelägna skogar äfven pappers- och kolved kunna afsättas, finnes möjlighet för en

större intensitet vid utförandet af det för Norrland, i stort sedt, enda möjliga skogsbrukssättet så kallad *ordnad timmerblädning*. Enligt gällande föreskrifter upprättas hushållningsplaner för en tidsperiod af 20 år, vid hvars slut de revideras, hvarvid skogen ånyo uppskattas samt ny beräkning af afverkningsbeloppet verkställes. Vid omloppstidens bestämmande skall noga skiljas mellan den omloppstid, den *normala*, som afpassas efter skogsproduktionens ändamål, skogsmarkens växtlighet m. m., samt den omloppstid, den *tillfälliga*, som för indelningsperioden måste antagas med hänsyn till det nuvarande förhållandet mellan åldersklasserna, förekomsten af mogen eller öfvermogen skog i öfvervägande grad, med flera omständigheter. I timmerblädningen särskiljas tre olika moment, nämligen: *förhuggning*, hvarigenom inom de delar af skogen, som icke under den förvarande, utan först under kommande indelningsperiod komma till afverkning och föryngring, uttagas öfvermogna, skadade eller oväxtliga träd, så att de tillgodogöras, innan virket försämras; *föryngringshuggning*, hvarigenom träden å den del af skogen, som under perioden skall föryngras, uttagas, helst i två omgångar samt på sådant sätt och i den omfattning, att återväxt kan uppkomma, och vid hvilken afverkning kvarlämnas växtliga grupper af icke mogen skog äfvensom vackra och för fröproduktion passande träd ur de rådande stamklasserna; samt *efterhuggning*, hvarigenom uttagas större eller mindre träd å föregående periods föryngringsyta eller inom andra delar af skogen, där uppkommen återväxt lider af beskuggning. Skogsbestånden beredningshuggas sålunda under första 20-talet år, för att under därpå följande år undergå föryngringshuggning samt vårdas under sista 20-talet år eller längre tid, där så erfordras med afseende å återväxten.

För den händelse skogsbestånden äro af beskaffenhet att vid deras successiva afverkning, beräknad och ordnad enligt för uthållig hushållning gifna regler, kan befaras, att skog af ålder eller annan anledning tager skada, då skall för afverkningens påskyndande beloppet för densamma höjas. Sådan förhöjning bör ske äfven där genom skogens försumpning tillväxten upphört, dock med villkor att åtgärder vidtagas för markens förbättrande och bringande i skogbärande skick. Härigenom, äfvensom genom bestämmelserna rörande omloppstiderna, har åsyftats att förekomma, det afverkningsbeloppet bestämmas uteslutande efter den nuvarande virkestillgången, när denna uppenbarligen är abnorm, utan att afseende fästes äfven vid virkesförrådets bringande för framtiden i normalt tillstånd.

Hvad nu är nämnt gäller den s. k. *ordinarie afverkningen*. Men

därjämte förekommer en s. k. *extra afverkning*, hvarmed förstås tillgodogörandet utöfver den ordinarie afverkningen af allt vid uppskattningen förefintligt torrt eller vindfällt virke eller befintliga vrakträd eller stubbar, toppar, grenar eller annat affall äfvensom afverkningsbar skog på impediment. Skulle sedermera under loppet af indelningsperioden någon del af det uppskattade virkesförrådet af storm eller skogseld eller eljest så skadas, att afverkning däraf är af nöden, då skall det sålunda afverkade virkesbeloppet afräknas från den i hushållningsplanen bestämda ordinarie afverkningen.

Den praktiska tillämpningen häraf kommer gifvetvis till synes i hushållningsplanerna; och utskottet är därför i tillfälle att med ledning af dessa planer meddela några upplysningar, särskildt i fråga om skogarnes virkesförråd, stamklasser samt om den tidsföljd, hvori timmerskogen kommer till afverkning m. m.

Af lappmarkens kronoparker — utgörande en areal af 2,253,000 har, hvaraf 1,334,500 har produktiv skogsmark — äro de i Åsele och Fredrika revir de sydligast belägna. De tillträdtes vid slutet af 1880-talet och indelades efter hand till ordnad hushållning, så att planer nu finnas i det senare reviret för större delen och i det förra för alla kronoparker, utgörande arealen tillhopa 145,809 har, däraf 108,476 har bestå af produktiv skogsmark. Virkesförrådet å dessa skogar uppgår i medeltal per hektar produktiv mark till 90 träd om 21 cm. vid brösthöjd och därutöfver. Timmerskog om 30 å 31 cm. vid brösthöjd och därutöfver afverkas successivt under en tid, som alltefter beståndsförhållandena växlar mellan 30 och 44 år. Under denna tid hinna de stamklasser, som stå timmer-dimensionen närmast, utväxa i sådan myckenhet, att afverkning till ungefär samma belopp kan utan afbrott fortgå. I sammanhang med denna afverkning, som utföres dels såsom *förhuggning*, dels såsom *föryngringshuggning*, tillgodogöres genom så kallad extra afverkning, i mån af efterfrågan och afsättningsmöjlighet, torrt eller vindfällt virke m. m. d.

Såsom skäl för ett varsamt tillvägagående vid timmerafverkning anföres i hushållningsplanen för en af ofvannämnda kronoparker, Storberget, om 19,493 hars ytvidd, att en skogstrakt, innehållande i areal 2,714 har, hvilken under tiden för kronoparkens afsättande blifvit genom timmerhyggen väl mycket utglesnad, tilltygades så illa under 1899 års höststormar, att 1,152 har nu måste såsom kalmark skogsodlas.

Väster om Åsele ligger Vilhelmina socken och revir, som i sina öfre trakter gränsar intill björk- och fjällregionen. Af de för revirets krono-

parker upprättade hushållningsplaner framgår, att flera af parkerna äro att anse såsom skyddsskogar och jämväl såsom sådana behandlas. Exempelvis omnämnes kronoparken Malgomaj om 20,196 har på 450 à 600 meters höjd öfver hafvet. Skogseldar hafva i föregående tider härjat nära nog öfver hela vidden och björkskog har inkräktat mycket stora arealer. Å de långsträckta höjdplataerna mellan vattendragen finnes endast en fjällartad granvegetation, men å de lägre belägna trakterna finnas blandskogsbestånd af gran, tall och björk af medelgod beskaffenhet. Att afkastningen af denna kronopark är högst ringa, behöfver knappast nämnas. I nedre delarna af reviret äro skogsbestånden å kronoparkerna växtligare, ehuru gifvetvis ej fullt jämförliga med skogarna i Åsele och Fredrika. Såsom exempel lämpar sig kronoparken Voimåsen om 3,553 har, där timmerförrådet enligt planen uttages under loppet af 40 år och efter denna beräknas blifva ersatt af de under tillväxt nu stående stamklasserna. Men skogsbestånden äro ganska glesa, innehållande, i medeltal per hektar räknadt, 40 träd om 21 centimeter och därutöfver vid brösthöjd.

Hvad utskottet meddelat om kronoparkerna i nedre och öfre skogslandet inom sydliga lappmarken är i hufvudsak tillämpligt på det i norr angränsande breda flodområdet omkring Ume älf med bivatten, som omfattar Norra och Södra Lycksele, Stensele och Sorsele revir, och där skogarna alltefter afståndet från fjällen äro af ungefär samma beskaffenhet som de i Fredrika, Åsele och Wilhelmina.

Den nordliga lappmarken åter, hvartill kunna räknas Juckasjärvi, Gellivare och Jockmocks socknar eller trakterna kring Torneå, Kalix och Luleå älfvar, företer i stort sedt svagare växtlighet och glesare skogsbestånd. Detta framgår tydligt af de för härvarande kronoparker uppgjorda hushållningsplaner. Sålunda har inhämtats, att virkesförrådet å Lina kronopark i Gellivare socken, innehållande en areal af 45,764 har, däraf 34,270 har duglig mark, utgör, per hektar duglig mark räknadt, allenast 36 träd af samma dimensioner, som här ofvan nämnts. I så glesa bestånd äro träden helt naturligt utsatta för ett oblidt klimats inflytelser i vida högre grad än i slutna, och detta i synnerhet som parken ligger 400 à 480 meter öfver hafvet. Timmerskogen befanns ock vid indelningen till stor del behäftad med skador af flere slag. Då det ej lönade sig afverka och utdrifva de sämre träden utan att annat virke af bättre slag tillika finge tagas och då härigenom afverkningsbeloppet måste så betydligt höjas, att timmerförrådet komme till afverkning under loppet af 26 år, oaktadt under denna tid de närmast stående stamklas-

serna ej hinna i tillräcklig mängd utväxa, så har här förelegat ett af de fall, då uthålligheten icke kunde till följd af skogens abnorma tillstånd vidhållas, utan enligt gällande bestämmelser, på sätt ofvan är nämndt, afverkningsbeloppet måste höjas för att påskynda oväxtliga skogsbestånds afverkning. Under nästkommande indelningsperiod kan emellertid afkastningen att döma af de nämnda stamklassernas ringa styrka komma att minskas med omkring 33 %. Äfven beträffande kronoparken Vettäsjoki, belägen i samma socken, gränsande till Lina kronopark och innehållande en ytvidd af 31,391 har, däraf 20,603 har äro produktiv skogsmark, visar den planlagda afverkningen under första perioden mera karaktären af en förhuggning än en normal timmerblädning. Ehuru skogsbestånden äro något mindre glesa, omkring 50 träd af ofvannämnda dimensioner per hektar, är dock en ej ringa del af timmerskogen skadad och påkallar snar afverkning. Under perioden kommer därför hela området att öfvergås med en förhuggning.

Inom Arvidsjaur och Arjeplogs socknar, hvilka tillika med Malå socken kunna sägas utgöra lappmarkens mellersta del, som genomflytes af Skellefte och Pite älfvar med bivatten, mottogos de vidsträckta kronoparkerna till förvaltning först under år 1898. Skogsindelningarna pågå nu som bäst, men äro ej i afsevärd mån ännu afslutade. Före tillträddandet har på vissa trakter under ett par årtionden årligen utstämpats och för kronans räkning försålts öfveråriga timmerträd, allteftersom flottleder genom skogsförvaltningens försorg upprepats. Här liksom annorstädes, där staten äger så omfattande skogskomplexer, att därinom befintliga vattendrags reglering för flottning icke genom enskildes initiativ kommit till stånd, utföres sådan reglering på domänstyrelsens föranstaltande. Ett extra anslag af 100,000 kronor, med rätt att för regleringsarbeten använda inflytande amorteringsafgälder, har för detta ändamål årligen anvisats. Detta anslag har kommit till användning hufvudsakligen inom lappmarksparkerna, men äfven inom de större parkerna i Kopparbergs och Gäfleborgs län.

I de två norra länens nedre skogsland — nedom lappmarken — är skogsväxtligheten i allmänhet bättre. Timmerförrådet är väl betydligt mindre än i lappmarksskogarna, men de yngre och medelåldriga stamklasserna äro här bättre representerade. Utskottet har tagit del af kronoparksplanerna inom ett flertal revir i denna landsdel, men omnämner här endast ett par af reviren, nämligen Kalix och Degerfors revir, det förra i Norrbottens, det senare i Västerbottens län, såsom tillräckligt belysande. I Kalix revir, som är beläget i Kalix älfs nedre flodområde, voro, på

sätt ofvan är nämndt, kronoparkerna vid tillträdet illa åtgångna. I planerna för de 10 särskilda blocken af Ängeså kronopark om tillhoppa 59,096 har produktiv skogsmark, hvilka upprättades under loppet af tioårsperioden 1891—1900, har uppställts såsom mål utgallring af en mängd vid föregående olaga afverkningar ratade och efterlämnade timmerträd, hvilka, behäftade som de voro med fel och skador af olika slag, ej vidare afsatte någon tillväxt. Af sådant slag funnos vid indelningarna 595,000 träd, spridda nära nog öfverallt inom skogarna. I förening med bättre timmervirke i mån af tillgång hafva af dessa träd årligen försålts alltefter konjunkturen större eller mindre antal. De hafva nämligen endast under goda konjunkturen varit begärliga. Virkesförrådet i stamklasserna 21—29 cm. uppgår till 55 träd per hektar räknadt. Bättre ställa sig emellertid förhållandena i Degerfors revir, som utgöres af Degerfors socken, belägen vid Umans och Vindelns älfvar, samt Säfvarån. Under de senaste åren indelade kronoparker visa ett virkesförråd af 97 träd om minst 21 cm. vid brösthöjd per hektar. Det nuvarande förrådet af timmer blir enligt planerna uttaget under loppet af 35 å 43 år. Vid denna tids utgång hafva de yngre stamklasserna uppnått timmerdimension i för uthållig afkastning tillräcklig myckenhet.

I afseende å virkesafsättning råder en viss skillnad mellan nu omnämnda två nordliga län och de söder därom belägna Jämtlands, Väster-norrlands, Gäfleborgs och Kopparbergs län (fjällskogarna i Jämtlands och Kopparbergs län undantagna), i det att äfven pappersved och kolved i dessa sistnämnda län kunna från välbelägna kronoparker afsättas. Enligt af vederbörande öfverjägmästare i mellersta Norrlands distrikt afgifna och i domänsstyrelsens årsberättelse för 1903—1904 intagna redogörelser hafva ock stora virkesmängder af oväxtlig skog samt skogsaffall under dessa år vunnit afsättning. Detta förhållande möjliggör en noggrannare vård om skogsbestånden, hvarigenom skogarnas produktivitet efter hand ökas. Såsom exempel anføres följande: Inom Hafverö socken finnas välbelägna kronoparker, där en god skogsvård kunnat utföras. Enligt hushållningsplaner af år 1901 för Sätersskiftet och Öraskiftet af Hafverö kronopark, innehållande en areal af 3,472 har, däraf 3,234 har produktiv skogsmark, utgör virkesförrådet å det först nämnda skiftet 136 och å det senare skiftet 110 träd om minst 17 cm. vid brösthöjd. Gröfre timmerskog finnes ej, utan föres afverkningen i bestånd, som lämna timmer af 9 å 10 tum i topp. Årsafkastningen, per hektar räknadt, utgör 0,80 kbm. timmervirke.

Ulfviks kronopark i Junsele socken om 6,442 hars ytvidd, däraf 5,095 har produktiv mark, har ett virkesförråd af per hektar 52 kbm., motsvarande 112 träd om minst 20 cm. vid brösthöjd. Timmerträden af 31 cm. och däröfver uttagas under loppet af omkring 38 år. Stensvattnets kronopark i Bodums socken om 2,888 har, däraf 2,542 har produktiv skogsmark, har ett virkesförråd af 112 träd om 21 cm:s minimidimension vid brösthöjd. Timmerträden af 30 cm. och därutöfver uttagas på 20 år. Å båda dessa parker finnas tillväxande ersättningsstammar i tillräckligt antal. Utom nämnda afkastning i timmer kan påräknas ganska väsentlig afkomst från ofvannämnda skogar genom försäljning af oväxtliga småträd och skogsaffall.

Hvad statens skogsbruk i de söder om Dalarne belägna landsdelarna beträffar, ligger för öppen dag, att förutsättningarna där äro helt andra än i de norra orterna. Både jordmån, växtlighet och afsättningstillfällen ställa sig här gynnsamma. Trakthuggning, hvilket skogsbrukssätt förutsätter, att afsättning finnes för alla slag af virkessortiment, är därför här tilllämpadt. Sådant detta skogssbrukssätt ur nu gällande bestämmelser framgår, är det grundadt på den s. k. kombinerade fackverksmetoden, hvarigenom man söker att efter hand ernå ett normalt virkesförråd genom att vid skogarnas indelning i första hand taga hänsyn till arealen. Genom anordnandet af mindre hyggesföljder afser man ock att åstadkomma rörlighet i hushållningen, så att hvarje bestånd hemfaller till afverkning vid en efter dess ålder och beskaffenhet lämpad tidpunkt. För att vinna ekonomiskt fördelaktigt resultat skola utföras ljushuggningar under viss tid före hufvudafverkningen och öfverhållas å mindre hyggen växtliga timmerämnena. Där förhållandena ej påkalla skogsodling, utan själfsådd kan förväntas genom kvarlämnande af fröträd, verkställas afverkningar på sådant sätt, att själfsådden främjas, hvarjämte man genom hyggesrensning och markberedning omedelbart före inträffande fröår söker underlätta det själfsådda fröets groning.

Statsskogarna ha emellertid ej heller i nu ifrågavarande landsdelar någon längre tid varit under ordnad hushållning. Först under 1860-talet, sedan, såsom ofvan är nämnt, skogsstyrelsen bildats och 1866 års skogsförordning utfärdats, kan man säga, att en noggrann skötsel kom parkerna till del. De äldsta kronoparkerna äro nu bragta i ett bättre tillstånd. Skogsodlade bestånd ha dock ej ännu i vidsträcktare grad utväxt, så att de kommit till afverkning. Omberg, Kinneskogarna, Böda och Hunneberg äro de skogar, som egentligen representera de gamla kronoparkerna. Hushållningsplanerna för

Kinneskogarna visa, att en afkastning af 2,5 kbm. till 3 à 4 kbm. per år och hektar afvinnes dem. Äldsta åldersklassen är 120—140 år. Ombergs kulturbestand äro mycket lofvande och anses af kompetenta skogsmän komma att per hektar vid 100 år gifva ännu större afkastning.

De inköpta parkerna utgöras däremot, på sätt ofvan är nämnt, till öfvervägande del af unga och medelåldriga bestånd, från hvilka ännu ej kan påräknas någon egentlig afverkning, men därjämte finnas bland de förvärfvade kronoparkerna en del rymmarker, som under närmaste 60 à 70 år icke lämna annat än gallringsvirke.

Några exempel på åldersklassernas fördelning å under senaste år inköpta parker meddelas här:

	Åldersklasserna						Kalmark	Impediment	Inägor	Summa	Köpeskilling Kronor	Inköpsår
	I	II	III	IV	V	VI						
	1—20 år	21—40 år	41—60 år	61—80 år	81—100 år	101—120 år						
	har	har	har	har	har	har	har	har	har	har		
Kärrboda, Örebro län	132,75	252,50	33	97,75	55,50	—	39,75	206,82	54,89	913,21	88,000	1895
Haddebo, Örebro län	1,186,15	1,112,70	355	81,40	6,90	—	386,10	866,30	+ 40,25 482,12	4,476,67	368,000	1900
Hornsö, Kalmar län	305,06	854,92	957,22	466,53	108,34	59,06	453,61	643,10	346,86	4,194,70	409,695	1903
Till Hornsö, Kranås Kalmar län	—	—	—	—	21,58	—	—	0,30	—	21,88		1903
Vallåsen, Hallands län	124	81,96	7,83	16,67	14,04	129,30	696,42	519,69	85,98	1,675,89	160,000	1903
Skarhult, Malmöhus län	13,84	47,06	187,07	3,32	—	13,85	3,29	—	11,88	280,31	250,000	1904
Ebbegårde, Kalmar län	59,46	66,48	59,88	—	0,75	—	58,54	14,27	9,35	268,73	40,000	1904
Böle N:ris 4 o. 5.)												
Harasjömåla, Blekinge län	33,10	78,39	11,22	1,19	—	—	103,06	23,24	46,76	296,96	24,000	1905
Norra Nebbeboda)												

Sammanställas de upplysningar utskottet inhämtat rörande statsskogarna, framstår såsom ett för dem utmärkande drag, att deras nuvarande virkesförråd icke utgör ett resultat af en under längre tid bedrifven rationell hushållning. Tvärtom, skogarna ha till sin hufvudsakliga del för kort tid sedan mottagits till förvaltning, antingen i tillståndet af mer eller mindre orörda naturskogar eller ock såsom starkt afverkade skogsmarker med återväxande jämförelsevis ung skog. Följden häraf är, att förhållan-

det mellan åldersklasserna i det hela är abnormt, hvarigenom en regelbunden hushållning för lång tid framåt försvåras.

I de vidsträckta norra skogarna finnas öfvervägande gamla bestånd med svag tillgång eller ock brist på unga och medelåldriga, då däremot inom landets sydligare belägna kronoparker merendels råder brist på mogen skog, men riklig tillgång finnes på öfriga åldersklasser.

För statens skogshushållning, som åsyftar att bringa skogarna i det tillstånd, att de lämna den största möjliga men tillika uthålliga afkastning, är det då af stor betydelse, att den redan inslagna vägen, sträfvandet till ett normalt förhållande mellan åldersklasserna, konsekvent fullföljes.

Den praktiska tillämpningen af den nu framhållna synpunkten framträder måhända närmast i fråga om de gamla skogsbeståndens tillgodogörande i de norra orterna.

Utskottet anser, att det är med god skogshushållning och statens intresse förenadt, att öfverårig timmerskog tillgodogöres i sådan tid, att den till värdet ej försämras. Men det är å andra sidan lika angeläget, att detta sker på ett sätt, som fullt motsvarar skogshushållningens framtida ändamål och förekommer olägenheter och förluster, som eljest lätt uppstå.

Gällande bestämmelser angifva, på sätt ofvan är utveckladt, de fall, då afverkningen bör ökas utöfver ett för uthållig hushållning afsedt afverkningsbelopp, så att öfverårig eller öfvermogen skog kommer att tillgodogöras innan den tager skada. Utskottet finner detta förfaringssätt ändamålsenligt och vara att föredraga framför s. k. extra afverkningar, hvilka tillförene i stor omfattning ägt rum i syfte att tillgodogöra uteslutande skadade och öfvermogna träd.

Dessa förekomma i vanliga fall glest och spridda å stora ytvidder, hvarigenom afverkning och utdrifning fördyras och virket dåligt betalas. Någon föryngring i våra norrländska tallskogar kan ej heller påräknas genom en dylik afverkning, enär plantornas ljusbehof ej därvid kan tillgodoses. Erfarenheten har visat, att de omfattande extra afverkningarna under 1870-talet och början af 1880-talet exempelvis inom Jockmocks socken och äfven annorstädes ej lämnat sådant resultat, att det manar till efterföljd. Ty dessa afverkningar böra mycket noga afpassas efter lokala förhållanden och skogsbeståndens växlande beskaffenhet och böra därför ej betraktas såsom en extra realisation utanför hushållningsplanerna eller anordnas utan den pröfning och kontroll, som genom sådana planer vinnas. Oberoende af om det gäller borttagandet af öfver-

årigt, i ett tillstånd af försämring stående virkesförråd eller tillgodogörande i rätt tid af eljest fullmogna men outhålliga skogar, bör man på det sätt ordna hushållningen, att den skog, som påkallar hastigare tillvaratagande, får såsom tillskott till det enligt uthållighetsprincipen beräknade afverkningsbeloppet uttagas på ett ur skogsvårdens synpunkt lämpligt sätt. Man måste därvid ställa den s. k. föryngringsytan så, att framtidsmålet, åldersklassernas normala fördelning, på bästa sätt främjas.

Gifvet är, att de äldre mer eller mindre provisoriskt upprättade och ej på ny markaffattning grundade planer icke alla kunna motsvara nuvarande anspråk, men denna brist afhjälpes vid revisionerna, hvilkas uppgift just är att hålla hushållningen i jämnhöjd med utvecklingen i ortens afsättningsförhållanden m. m.

*Preussens
statsskogar.*

Hvad de preussiska statsskogarna, med hvilka motionärerna jämfört våra egna, beträffar, innehålla de en areal af 2,554,259 har produktiv mark och lämnade år 1904 på sätt bil. 4 och 5 närmare utvisa, en bruttoafkastning af 117,088,060 mark och i netto 61,983,350 mark, utgörande per år och hektar produktiv skogsmark respektive 42,6 mark och 24,1 mark. Virkesafkastningen per hektar utgjorde samma år 4,6 kbm. fast mått. I jämförelse med våra statsskogar, som enligt bil. 2 och den officiella skogsstatistiken lämnade år 1904 i bruttoinkomst 8,388,879 kronor och i netto 5,594,202 kronor, eller per hektar respektive 2,86 kronor och 1,90 kronor samt i virke per hektar räknadt 0,60 kbm., måste de preussiska siffrorna förefalla mycket höga.

*Jämförelse
mellan
svenska och
preussiska
statsskogar.*

Den belysning angående de svenska och preussiska statsskogarna utskottet här ofvan lämnat, torde emellertid gifva vid handen, att en jämförelse mellan dessa länders skogar, tagna i sin helhet, icke kan lämna något för omdömet vägledande resultat. De norra skogarna undandraga sig jämförelsen redan genom olikheten i geografiskt läge. Men med kronoparkerna i landets sydligare delar torde däremot finnas vissa jämförelsepunkter.

Beträffande de preussiska skogarnas finansiella resultat inhämtas af bil. 6, att detsamma först på senaste åren uppnått den höjd, det nu innehar. Inkomsten utgjorde per år och hektar under åren

	Brutto inkomst	Utgifter	Behållning
	Mark	Mark	Mark
1830—34	6,8	2,9	3,9
1850—54	8,6	3,9	4,7
1860—64	13,0	4,2	7,8
1880—84	21,0	11,5	9,5
1900	34,3	14,6	19,7
1904	42,6	18,5	24,1

För timmer och gagnvirke om 7 cm:s groflek och däröfver betalades sistnämnda år i genomsnittspris 13,20 mark och för bränslevirke, kvistved inberäknad, 4,48 mark per kbm. fast mått — priser, som icke på långt när hafva sin motsvarighet hos oss.

I fråga om virkesproduktionen framgår af samma bilaga, att den samma utgjorde:

	Virke af minst 7 cm:s groflek, per har kbm. fast mått	Samma virke, inberäknadt smärre virke och stubbar, pr har kbm. fast mått
År 1830—34	1,75	2,
» 1840—44	1,45	1,80
» 1850—54	1,52	1,92
» 1860—64	2,00	2,50
» 1870—74	2,20	3,05
» 1880—84	2,56	3,45
» 1890—94	3,11	3,96
» 1900	3,05	3,82
» 1904	3,84	4,61

Jämföres stegringen i nettoinkomsten med stegringen i virkesafkastningen, finner man, att den senare under nämnda tidrymd något mer än fördubblats, medan den förra under samma tid sexdubblats. Prisstegringen har sålunda mest bidragit till den nuvarande höga afkastningen. Det kvarstår emellertid som ett faktum, att de preussiska statsskogarna, hvilka, på sätt ofvan är nämnt, allt sedan början af 1820-talet behandlats efter uppgjorda hushållningsplaner, uppbringats till mer än dubbla virkesproduktionen genom en intensiv och konsekvent genomförd skötsel. Härtill

har emellertid kräfts en tid af 80 år och en talrik väl aflönad personal, som helt ägnat sig åt statens skogar.

Den afkastning i virke af omkring 4 kbm. fast mått per hektar, som dessa skogar i stort medeltal lämna, uppnås visserligen ock af de bättre af våra äldre kronoparker. En med de preussiska skogarnas fullt jämförlig tillväxt kan ock hos oss uppvisas, nämligen på Omberg. Man kan alltså säga, att jordmån och klimat icke utgöra hinder för vår virkesproduktions utveckling, om ej i en med Preussens fullt jämförlig, dock åtminstone hvad våra bättre skogsmarker beträffar nära jämförlig grad. Men då framstår den frågan: Hafva vi att tillgå de öfriga faktorer, som en sådan utveckling kräfver? Hafva vi tillräcklig personal för den intensiva skogsskötsel, som är förutsättningen för hvarje utveckling?

*Skogsstatens
otillräcklighet
och allt för
svaga aflöning.*

För bedömande af denna fråga kan det vara af visst intresse att jämföra de svenska och preussiska skogsstaterna.

Den svenska skogsstaten utgöres af: 10 öfverjägmästare, 90 jägmästare (revirförvaltare), 6 biträdande jägmästare (förvaltare af revirdel), 57 assistenter med särskildt anvisad tjänstgöring och 348 kronojägare, alla med aflöning, som bilagan 7 närmare utvisar. Den preussiska skogsstaten utgöres däremot af ej mindre än 128 öfverjägmästare, 764 jägmästare med revir, 122 jägmästare utan revir men med viss tjänstgöring, 115 skogskassörer, 4,004 bevakare, alla med aflöning, som i nyssnämnda bilaga omförmäles.

Medan å hvarje preussisk revirförvaltare ankommer att förvalta en skogsareal i medeltal af 3,340 har, har revirförvaltare i mellersta och södra delarna af Sverige en medelareal af 7,413 har, förutom 6,250 har, som stå under hans uppsikt. I och för sig synes väl denna senare medelareal ej efter våra förhållanden vara allt för stor, under förutsättning likväl att skogarna ligga någorlunda sammanförda inom en ej alltför vidsträckt ort. Men då de, på sätt bil. 3 b utvisar, i många fall bestå af ett hundratal smärre, på långt afstånd från hvarandra belägna skogar, ställer sig saken mycket ogynnsamt. Det synes till och med i vissa fall vara omöjligt för en person att någorlunda försvarligt sköta skogarna i ett sådant revir och än mindre sköta dem på ett sätt, hvarom nu är fråga.

En omsorgsfull föryngring af skogarna, vården om de under tillväxt stående medelålders bestånden äfvensom afverkningen eller upphuggningen af virke och virkesafsättningen, allt detta kräfver ett detaljarbete, som under nuvarande förhållanden icke fullt kan presteras. Gallringar och ljushuggningar blifva mer eller mindre försummade och i många fall in-

skränktes verksamheten till årshyggets tillgodogörande och dess beredande för återväxt. Härtill medverkar skogstjänstemännens nuvarande svaga och otillräckliga aflöning. De nödgas, för att uppehålla sin existens, söka fylla bristen i aflöningen genom enskilda uppdrag och skogsförrättningar. En delning af vissa revir och förbättring i aflöningen synes utskottet därför vara oeftergiftiga villkor för att uppnå en större intensitet i stats-skogshushållningen i nu ifrågavarande landsdelar.

Beträffande Norrland ställa sig reviren med hänsyn till skogarnas areal mycket stora, och tvifvelsutan måste de, efter hand som kommunika-tioner och afsättningsförhållanden utvecklas, delas. I ett annat afseende böra emellertid förhållandena inom de två nordligaste länens revir, för möjliggörande af en noggrannare kronoparksvård redan nu eller med snaraste regleras. Utom skötseln af kronoparkerna har nämligen revir-förvaltaren, — i lappmarksreviren jämlikt 56 § af 1894 års skogs-förordning och i de nedom lappmarken belägna reviren jämlikt 1903 års förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven af-verkning å ungskog — till åliggande att å enskildas skogar själf eller med biträde af assistent verkställa utsyningar och därmed, i synnerhet inom lappmarken, förenade förberedelser, såsom skogsuppskattningar och afverkningsberäkningar m. m. Äfven om revirförvaltaren härutinnan bi-trädes af assistent, så hvilar på honom, utom mottagandet af alla utsynings-ansökningar och personliga besök samt förfrågningar från allmänhetens sida äfvensom en del af utsyningsförrättningarna, ansvaret och omtanken för det hela. Det har ock visat sig, att för kronoparkernas vård mycket behöfliga åtgärder i flera revir fått stå tillbaka för enskilda skogsägares allt större anspråk på revirförvaltarens tid och krafter. Den enda utvägen att afhjälpa detta för kronoparkernas vård mycket ogynnsamma förhållande är att befria revirförvaltaren från befattningen med enskildas skogar och öfverföra denna befattning på särskild därtill förordnad skogstjänsteman, till hvars aflöning de till staten nu inflytande afgifter för utsyningarna lämna tillgång. Genom en sådan anordning skulle utsyningarna åt en-skilda ock, mera än som nu kan åstadkommas, komma att utföras af samma tjänsteman under längre tidsföljd och därigenom täta ombyten af utsyningsförrättare kunna undvikas, hvilket länge varit ett önskemål för att vid utsyningarna vinna nödig lokalkännedom och erfarenhet. En för-teckning på enskilda skogars areal och de å dessa skogar under år 1904 verkställda utsyningar och uppskattningar bifogas. Bil. 8 a—d.

Hvad utskottet härofvan anført om skogstjänstemännens otillräckliga aflöning och därigenom till men för tjänsten framkalladt behof att genom enskilda uppdrag och skogsförrättningar söka för sin bärgning nödig fyllnad i inkomsten, äger sin fullaste tillämpning å den norrländska skogsstaten.

Virkesförsäl- En omständighet, som äfven utöfvar ett ganska stort inflytande på
ningsätt. statskogsbbrukets, resultat är det sätt, hvarpå virket försäljes.

På sätt ofvan är framhållet i fråga om det norrländska skogsbruket, är möjligheten för en öfvergång från den extensiva skogshandteringen — därvid endast gröfre, värderikare och för sågverksindustrien användbart virkesslag kan afsättas — till ett intensivare skogsbruk hufvudsakligen beroende däraf, att allt sådant virke, som bör undanskaffas för att främja uppkomsten af växtliga skogsbestånd, också vinner afsättning. Denna afsättning bör därför på allt sätt främjas, hvilket kan ske i väsentlig mån genom att använda ett enklare försäljningssätt än som för de mera värdefulla virkessortimenten är nödigt. Såsom ett sådant framstår den redan nu använda underhandförsäljningen genom jägmästarens försorg. Men då uppbörden af försäljningsmedlen icke bör åläggas skogstjänstemannen, för hvars verksamhet uppbördsbestyret är främmande och hinderligt, torde, där detsamma icke kan handhafvas af den fåtaliga ordinarie uppbörds-personalen (kronofogdarna), lämpliga utvägar för uppbördens ordnande med afseende å dessa underhandförsäljningar, böra utfinnas, så att köparne af nu ifrågavarande mindre virkesslag icke vid köpeskillingens erläggande blifva nödsakade göra långa resor eller vidkännas särskilda utgifter. Ej endast för skogarnas bättre vård utan äfven för ett gynnsammare finansiellt resultat af statsskogshushållningen, skulle en åtgärd i nu antydd riktning vara af betydelse.

Med härofvan nu lämnad öfversikt öfver landets statsskogar och deras förvaltning och vård, har utskottet afsett att påvisa, dels hurusom en jämförelse mellan Sveriges och Preussens statsskogar icke kan, om de förra i sin helhet ingå i jämförelsen, gifva någon ledning för omdömet, men att däremot vissa jämförelsepunkter särskildt mellan våra i landets sydligare delar belägna kronoparker och de preussiska kunna erhållas, dels ock att många i motionen icke beaktade, för statens skogsbruk menliga förhållanden förefinnas, hvilka förklara den relativt låga afkastning en del af kronoparkerna nu lämna. Vidare afser denna öfversikt i ämnet att bereda Riksdagen tillfälle bedöma behöfligheten eller gagnet af den statistik, om hvars åvägabringande motionärerna hemställt.

För sin del anser utskottet, med den allt större betydelse kronoparkerna under förutsättning af en god skötsel måste erhålla för statshushållningen, att en komplettering af den nuvarande statistiken rörande »Skogsväsendet» i det af motionärerna angifna syftet är väl på sin plats såsom ett medel att fullständigare än tillförene lämna meddelanden om statsskogarnas tillstånd. Utskottet har därför tagit i öfvervägande, på hvad sätt nuvarande statistiks komplettering i nämnda syfte lämpligast skulle kunna anordnas.

Härvid får utskottet till en början erinra, att, på sätt ofvan är nämnt, hvarje hushållningsplan hvar tjugonde år undergår revision, därvid skogen ånyo uppskattas. Enligt gällande praxis publiceras i domänstyrelsens årsberättelse hvar femte år uppgift om hvarje kronoparks areal med anteckning om hushållningsplanens tillämpningstid.

Å ena sidan bör då denna hvar femte år återkommande specifikation af samtliga kronoparker kompletteras med uppgifter rörande utaf hvarje kronopark under femårsperioden erhållen afkastning såväl i virke som i penningar, äfvensom angående utgifter. Å andra sidan bör, i den mån ny uppskattning af hvarje park vid revision hvar tjugonde år äger rum eller ny skogsindelningsplan upprättas, redogörelse lämnas för kronoparkens virkesförråd, fördeladt på ålders- eller stamklasser.

Emellertid kan utskottet icke underlåta erinra därom, att denna utveckling af statistiken rörande kronoparkerna svårligen lärer kunna af domänstyrelsen med nu tillgängliga arbetskrafter utföras, utan måste dessa förstärkas, såvida ej vid nu påtänkta ombildning af landets statistik nämnda ämbetsverks befattning med det rent statistiska materialet kunde öfverlämnas till statistiska centralbyrån.

Hvad slutligen beträffar motionärernas hemställan om utarbetande af ett kartverk, med generalstabens topografiska kartblad som underlag, utvisande kronoparkernas läge och gränser, har utskottet ansett ett sådant kunna erhållas genom att å nämnda kartblad utmärka gränserna för de allmänna skogarna med lämplig färgbeteckning på sätt å de i domänstyrelsen befintliga exemplar af samma kartor ägt rum. Ett sådant kartverk borde i Riksdagens bibliotek hållas tillgängligt.

Med stöd af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Första Kammaren i anledning af förevarande motion ville för sin del besluta det Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det tacktes

Kungl. Maj:t vidtaga åtgärder *dels* för en utveckling i ofvan angifna riktning af den officiella statistiken för skogsväsendet, *dels ock* för åstadkommande genom domänstyrelsens försorg af ett kartverk, med generalstabens kartblad till underlag, utvisande de allmänna skogarnas läge och gränser, för att öfverlämnas till Riksdagens bibliotek.

Stockholm den 27 mars 1906.

På utskottets vägnar:

F. C:SON WACHTMEISTER.

BILAGOR.

Bil. 1.

Aproximativ beräkning af den areal produktiv skogsmark, som, under förut-sättning att föreskrifterna i 1820 och 1824 års afvittringsförfattningar angående hemmans skogsanslag tillämpats vid afvittringen, kunnat såsom kronoparker behållas i statens ägo.

L ä n	S o c k e n	Areal produktiv skogsmark har
<i>Gäflborgs Västernorrlands</i>	Voxna, Lous, Hamra, Ramsjö, Hassela	96,000
	Holm, Stöde, Indals-liden, Graninge, Viksjö, Skorped, Gideå, Trehörningsjö, Borgsjö, Haf- verö, Resele, Ådals-liden, Junsele, Ramsele, Edsele, Helgum, Fjällsjö, Bodum, Anundsjö, Björna, Tåsjö	407,000
<i>Jämtlands</i>	De nedre socknarna: Ragunda, Hällesjö, Fors, Stugun, Borgvattnet, Refsund, Nyhem, Bodsjö, Sundsjö, Bräcke, Håsjö, Åsarna, Klöfsjö, Rätan, Sveg, Elfros, Berg, Hammerdal	415,000
»	De öfre socknarna: Linsell, Lillherrdal, Hede, Storsjö, Vemdalen, Tännäs, Hotagen, Unders- åker, Åre, Frostviken, Föllinge, Laxsjö, Gåx- sjö, Ström, Alanäs, Kall, Mörsil	600,000

Anm. Denna beräkning är grundad på den i Norrlandskommitténs be-
tänkande delen 1 sid. 89 lämnade »Öfversikt af skogsanslagen
till hemmanen i Norrland». Afräknas från dessa »skogsanslag»
hvad enligt afvittringsförfattningarna rätteligen skolat hemmanen
tillkomma, erhålles i runda tal ofvanstående resultat.

Bil. 2.

Sammanställning af statsskogarnas

År	A r e a l							
	Kronoparker och kronoflygsandsfält samt sådana öfverloppsmarker, hvarå årlig virkesutsyning och försäljning ägt rum					Från arrendet undantagna skogar till statens utarrenderade egendomar		
	Skogsmark har	Impedi- menter har	Inägor har	Summa har	Af föregående summa äro inköpta har	Skogs- mark har	Impedi- menter har	Summa har
1880	2,273,245	1,373,034		3,646,279	13,295			
1881	2,304,861	1,379,835		3,684,496	14,234			
1882	2,307,464	1,378,355		3,685,819	14,291			
1883	2,308,698	1,379,152		3,687,850	14,480			
1884	2,334,212	1,385,958		3,720,170	14,891			
1885	2,357,589	1,400,280		3,757,869	14,891	8,585	2,669	11,254
1886	2,361,012	1,406,400		3,767,412	18,637	8,585	2,669	11,254
1887	2,437,850	1,468,046		3,895,896	19,152	8,585	2,669	11,254
1888	2,441,010	1,460,530		3,901,540	24,477	8,585	2,669	11,254
1889	2,464,687	1,468,184		3,932,871	49,616	8,585	2,669	11,254
1890	2,331,763	1,471,805		3,803,578	59,057	21,304	6,165	27,469
1891	2,337,149	1,433,860		3,801,079	62,347	21,304	6,165	27,469
1892	2,358,403	1,451,429		3,809,832	86,708	21,304	6,165	27,469
1893	3,367,662	1,444,876		3,812,538	93,271	21,304	6,165	27,469
1894	2,376,131	1,448,727		3,824,858	99,478	21,304	6,165	27,469
1895	2,643,938	1,462,577		4,096,595	108,056	34,910	8,922	43,832
1896	2,647,948	1,453,862		4,101,810	111,311	34,910	8,922	43,832
1897	2,673,928	1,461,804		4,135,732	118,487	34,910	8,922	43,832
1898	2,722,135	1,547,690		4,269,825	155,429	34,910	8,922	43,832
1899	2,799,573	1,650,293		4,449,866	168,634	34,910	8,922	43,832
1900	2,839,888	1,652,216	28,269	4,520,400	243,821	43,518	11,382	54,900
1901	2,847,960	1,655,420	29,942	4,533,322	257,172	43,518	11,382	54,900
1902	2,861,068	1,661,406	30,559	4,553,033	269,746	43,518	11,382	54,900
1903	2,872,610	1,662,062	31,915	4,556,587	289,339	43,518	11,382	54,900
1904	2,894,097	1,671,924	32,109	4,598,130	291,305	43,518	11,382	54,900

Anm. Från och med 1899 förekomma icke några öfverloppsmarker i tabellen.

afkastning under åren 1880—1904.

Areal		Utsynadt vike till för- säljning*	Brutto- inkomst (skogs- medlen)	Brutto- inkomst pr har produk- tiv mark	Afverkning pr har produktiv mark	Medeltal per år under periodens tio första och tio sista år
Totalsumma						
All mark	Produktiv mark					
har	har	kbm. fast mått	kr.	kr.	kbm. fast mått	
3,646,279	2,273,245	1,028,724	1,339,016	0,58	0,40	} 0,78 kronor pr har 0,40 kbm. » »
3,684,496	2,304,861	826,920	1,506,884	0,65	0,40	
3,685,819	2,307,464	882,871	1,669,735	0,72	0,41	
3,687,850	2,308,698	855,382	1,961,398	0,85	0,37	
3,720,170	2,334,212	830,419	2,090,020	0,85	0,36	
3,769,123	2,366,174	1,045,382	1,752,944	0,74	0,44	
3,778,666	2,369,597	835,372	1,683,063	0,71	0,38	
3,907,150	2,446,435	866,792	1,744,199	0,71	0,35	
3,912,794	2,449,595	1,067,047	2,081,282	0,83	0,43	
3,944,125	2,463,272	1,222,040	2,712,862	1,10	0,49	
3,831,047	2,353,067	971,099	3,178,341	1,35	0,41	
3,828,548	2,358,453	1,085,602	2,531,090	1,07	0,45	
3,837,301	2,379,707	1,181,843	2,975,278	1,25	0,49	
3,840,007	2,388,966	1,060,961	2,919,962	1,22	0,44	
3,852,327	2,397,415	1,272,808	3,500,946	1,46	0,53	
4,140,427	2,678,848	1,289,274	4,222,576	1,58	0,48	} 2,43 kronor pr har 0,66 kbm. » »
4,145,642	2,682,858	1,609,873	4,259,185	1,59	0,60	
4,179,564	2,708,838	1,859,937	5,443,098	2,01	0,69	
4,313,657	2,757,045	2,079,438	7,582,905	2,75	0,75	
4,493,799	2,834,483	2,066,958	7,036,215	2,48	0,73	
4,575,300	2,883,406	2,182,773	8,304,966	2,88	0,76	
4,588,222	2,891,478	1,699,397	7,740,959	2,68	0,59	
4,607,933	2,904,586	1,807,228	6,119,555	2,11	0,62	
4,621,487	2,916,128	1,974,260	8,655,543	2,97	0,68	
4,653,030	2,937,615	1,771,535	8,388,879	2,86	0,60	

* Härtill kommer det virke, som utlämnats till utsyningsberättigade, och till hägnader, byggnader m. m., utgörande tillhoppa för år 1904 — 88,725 kbm.

Bil. 3 a.

Kronoparkernas

Distrikt och revir	Produktiv skogsmark	Virkesafkastning i kbm. fast mått		Inkomst i kr.	
	har	för reviret	pr har	för reviret	pr har
<i>Luleå distrikt.</i>					
Pajala revir	86,083	39,830,40	0,46	130,962: 78	1: 52
Torneå »	61,832	35,753	0,58	91,120: 74	1: 47
Tärendö »	95,407	18,433	0,19	68,370: 44	0: 72
Juckasjärvi »	80,092	13,782,60	0,17	70,002: 09	0: 87
Gellivare »	86,317	34,690,10	0,40	127,975: 75	1: 48
Råneträsk »	49,114	13,972	0,28	75,085: 24	1: 53
Ängeså »	65,814	11,767,80	0,18	62,510: 45	0: 95
Kalix »	65,760	20,602,80	0,31	60,802: 98	0: 92
Råneå »	66,469	19,793,60	0,30	72,847: 08	1: 10
Bodens »	71,869	47,776	0,66	91,879: 62	1: 28
Storbackens »	62,508	18,852,20	0,30	96,961: 56	1: 55
Pärlelfvens »	40,828	25,096,50	0,61	99,592: 59	2: 44
Jockmocks »	60,899	9,604	0,16	58,166: 04	0: 96
Öfverjägmästarexpedition					
Summa	892,992	309,954	0,35	1,106,277: 36	1: 24
<i>Skellefteå distrikt.</i>					
Varriså revir	88,092	40,154	0,46	136,536: 99	1: 52
Arjeplogs »	100,000	55,003,90	0,55	175,378: 98	1: 75
Malmesjåurs »	136,500	78,801,70	0,58	302,160: 24	2: 21
Öfre Byske »	75,610	42,440,90	0,56	174,942: 73	2: 31
Arvidsjåurs »	70,810	33,264,90	0,47	125,678: 49	1: 77
Ålfsby »	76,332	42,410	0,56	126,931: 62	1: 66
Piteå »	82,097	31,616,20	0,39	115,952: 53	1: 41
Jörns »	58,877	37,896,60	0,64	123,722: 80	2: 10
Norsjö »	58,326	42,830	0,73	168,278: 68	2: 89
Burträsk »	16,609	12,393,90	0,75	40,464: 58	2: 44
Öfverjägmästarexpedition					
Summa	763,253	416,812,10	0,55	1,490,047: 64	1: 95

afkastning 1904 (de norra distrikten).

U t g i f t e r i k r.					Behållning i kr.	
Förvaltningskostnader från reservationsanslaget	Dikning (extra anslag)	Aflöning enligt stat	Summa för revir	pr har	för revir	pr har
9,065: 94	—	9,700: —	18,765: 94	0: 22	112,196: 84	1: 30
8,012: 37	—	9,000: —	17,012: 37	0: 27	74,108: 37	1: 20
8,959: 68	—	7,700: —	16,659: 68	0: 17	51,710: 76	0: 54
5,102: 86	—	8,400: —	13,502: 86	0: 17	56,499: 23	0: 70
7,922: 99	—	7,700: —	15,622: 99	0: 18	112,352: 76	1: 30
12,101: 81	—	7,700: —	19,801: 81	0: 40	55,283: 43	1: 13
7,427: 19	—	6,800: —	14,227: 19	0: 22	48,283: 26	0: 73
11,018: 67	12,343: 48	10,100: —	33,462: 15	0: 51	27,340: 83	0: 41
6,805: 89	1,230: 61	7,600: —	15,636: 50	0: 24	57,210: 58	0: 86
15,144: 41	20,245: 66	10,200: —	45,590: 07	0: 64	46,289: 55	0: 64
9,595: 80	—	6,600: —	16,195: 80	0: 26	80,765: 76	1: 29
13,126: 82	—	6,800: —	19,926: 82	0: 49	79,665: 77	1: 95
16,627: 43	—	7,600: —	24,227: 43	0: 40	33,938: 61	0: 56
2,126: 98	—	5,800: —	7,926: 98			
133,038: 84	33,819: 75	111,700: —	278,558: 59	0: 31	835,645: 75	
			afdrag för öfv.-jäg.-exp.		7,926: 98	
					827,718: 77	0: 93
7,930: 45	—	7,100: —	15,030: 45	0: 17	121,506: 54	1: 35
9,181: 44	—	7,900: —	17,081: 44	0: 17	158,297: 54	1: 58
17,870: 70	—	8,700: —	26,570: 70	0: 19	275,589: 54	2: 02
12,569: 36	—	8,300: —	20,869: 36	0: 27	154,073: 37	2: 04
10,921: 22	—	7,900: —	18,821: 22	0: 26	106,857: 27	1: 51
11,888: 37	174: 86	9,700: —	21,763: 23	0: 28	105,168: 39	1: 38
13,231: 99	13,484: 73	9,500: —	36,216: 72	0: 44	79,735: 81	0: 97
15,745: 96	—	10,400: —	26,145: 96	0: 44	97,576: 84	1: 66
11,981: 55	4,318: 17	8,700: —	24,999: 72	0: 43	143,278: 96	2: 46
7,579: 60	3,963: —	7,500: —	19,042: 60	1: 15	21,421: 98	1: 29
2,085: —	—	6,200: —	8,285: —			
120,985: 64	21,940: 76	91,900: —	234,826: 40	0: 31	1,263,506: 24	
			afdrag för öfv.-jäg.-exp.		8,285: —	
					1,255,221: 24	1: 64

Bil. 3 a. (Forts.)

Distrikt och revir	Skogsmark	Virkesafkastning i kbm. fast mått		Inkomst i kr.	
	har	för reviret	pr har	för reviret	pr har
<i>Umeå distrikt.</i>					
Degerfors revir.....	47,677	38,423,80	0,81	97,674: 82	2: 05
Norra Lycksele »	92,301	49,572,30	0,54	290,977: —	3: 15
Södra Lycksele »	75,399	32,551,40	0,43	163,573: 76	2: 17
Åsele »	78,776	76,894,90	0,98	416,659: 20	5: 29
Sorsele »	68,854	23,076,40	0,34	84,445: 27	1: 23
Stensele »	79,740	135,176,60	1,80	429,774: 40	5: 39
Vilhelmina »	68,566	39,158,10	0,57	189,363: 80	2: 76
Fredrika »	53,303	52,332,60	0,98	255,214: 11	4: 79
Bjurholms »	20,613	10,071,10	0,49	25,425: 37	1: 23
Anundsjö »	22,104	18,624	0,84	54,818: 37	2: 48
Öfverjägmästarexpedition					
Summa	607,333	475,881,20	0,73	2,007,926: 10	3: 31
<i>Mellersta Norrlands distrikt.</i>					
Täsjö revir	67,927,09	32,280,3	0,47	141,172: 32	2: 08
Junsele »	26,452,24	21,668,9	0,82	93,037: 65	3: 52
Hernösands »	12,111,87	19,056,4	1,57	76,822: 43	6: 34
Medelpads »	22,118,26	19,468	0,88	93,035: 47	4: 20
Bispgårdens (skogsskole) revir ...	6,036,42	17,042	2,82	79,841: 27	13: 23
Östra Jämtlands revir	16,018,25	51,631,2	3,22	193,382: 85	12: 07
Norra Jämtlands »	16,280,10	14,273	0,87	93,121: 23	5: 72
Västra Jämtlands »	26,579,69	17,818,3	0,67	66,381: 16	2: 49
Härjedalens »	30,020,44	12,505,5	0,41	86,431: 25	2: 88
Öfverjägmästarexpedition					
Summa	223,544,36	205,743,6	0,92	923,225: 63	4: 13
<i>Gäfle--Dala distrikt.</i>					
Norra Hälsinglands revir.....	22,152	66,604,60	3,01	340,735: 05	15: 38
Västra Hälsinglands »	41,137	58,537,60	1,42	379,069: 22	9: 21
Gestriklands »	5,450	6,192,20	1,14	47,964: 68	8: 80
Kopparbergs »	8,010	5,291	0,66	66,465: 91	8: 30
Österdalarnes »	70,354	79,422	1,12	378,376: 22	5: 37
Särna »	78,073 *)	33,070	0,42	191,892: 17	2: 46
Transtrands »	49,357	43,681	0,89	124,228: 38	2: 52
Västerdalarnes »	8,323	3,481	0,42	20,302: 19	2: 44
Klotens »	25,864	34,876	1,38	237,855: 63	9: 38
Öfverjägmästarexpedition					
Summa	308,220	331,155	1,08	1,786,819: 45	5: 80

*) Idre och Gräfvadalens kronoparker, till stor del fjäll och fjällskog samt icke indelade till ordnad hushållning, äro inräknade endast till halfva arealen.

Anm. Som köpeskillingen för såldt virke icke inflyter förr än under påföljande år, har i kolumnen för virkesafkastningen införts utsyningsbeloppet för år 1903.

U t g i f t e r i k r.					Behållning i kr.	
Förvaltningskostnader från reservationsanslaget	Dikning (extra anslag)	Aflöning enligt stat	Summa för revir	pr har	per revir	pr har
25,511: 28	5,056: 96	8,900: —	39,468: 24	0: 83	58,206: 58	1: 22
18,666: 78	— —	9,000: —	27,666: 78	0: 30	263,310: 22	2: 85
9,821: 14	480: 96	9,400: —	19,702: 10	0: 26	143,871: 66	1: 91
12,934: 69	816: 07	7,900: —	21,650: 76	0: 28	395,008: 44	5: 01
18,140: 50	—	5,700: —	23,840: 50	0: 35	60,604: 77	0: 88
11,375: 29	—	6,800: —	18,175: 29	0: 23	411,699: 11	5: 16
29,362: 22	—	6,800: —	36,162: 22	0: 53	153,201: 58	2: 23
19,427: 32	4,223: 48	6,600: —	30,250: 80	0: 57	224,963: 31	4: 22
4,970: 93	1,444: 21	9,800: —	16,215: 14	0: 79	9,210: 23	0: 44
4,641: 39	6,793: 57	6,500: —	17,934: 96	0: 81	36,883: 41	1: 67
		5,600: —	7,507: —			
156,758: 54	18,815: 25	83,000: —	258,573: 79	0: 43	1,756,859: 31	
			aflag för öfv.-jäg.-exp.		7,507: —	
					1,749,352: 31	2: 88
9,539: 36	6,388: 25	8,000: —	23,927: 61	0: 35	117,244: 71	1: 73
6,014: 72	9,801: 86	6,500: —	22,316: 58	0: 85	70,721: 07	2: 67
9,547: 32	4,304: 94	6,500: —	20,352: 26	1: 68	56,470: 17	4: 66
7,868: 63	4,989: 06	7,700: —	20,057: 69	0: 91	72,977: 78	3: 30
1,800: —	—	1,800: —	3,600: —	0: 60	76,241: 27	12: 63
12,133: 64	6,276: 11	7,600: —	26,009: 75	1: 62	167,373: 10	10: 45
10,685: 05	7,833: 46	6,500: —	25,018: 51	1: 54	68,102: 72	4: 18
8,443: 29	3,897: 08	7,400: —	19,740: 37	0: 74	46,640: 79	1: 75
11,930: 48	1,350: —	7,400: —	20,680: 48	0: 69	65,750: 77	2: 19
1,850: 78		6,200: —	8,050: 78			
79,313: 27	44,840: 76	65,600: —	189,754: 03	0: 85	741,522: 38	
			aflag för öfv.-jäg.-exp.		8,050: 78	
					733,471: 60	3: 28
17,086: 71	—	6,100: —	23,186: 71	1: 05	317,548: 34	14: 33
25,028: 53	24,022: 20	7,300: —	56,350: 73	1: 37	322,718: 49	7: 84
4,903: 56	—	5,900: —	10,803: 56	1: 98	37,161: 12	6: 82
31,555: 86	—	7,500: —	39,055: 86	4: 88	27,410: 05	3: 42
11,693: 90	48,662: 37	7,700: —	68,056: 27	0: 97	310,319: 95	4: 41
11,218: 08	—	6,800: —	18,018: 08	0: 23	173,874: 09	2: 23
7,284: 04	1,470: —	7,300: —	16,054: 04	0: 33	108,174: 34	2: 19
7,336: 33	3,408: 75	5,800: —	17,045: 08	2: 05	3,257: 11	0: 39
164,124: 11	—	9,300: —	173,424: 11	6: 84	64,431: 52	2: 54
1,604: 85	—	5,600: —	7,204: 85			
282,335: 97	77,563: 32	69,300: —	429,199: 29	1: 40	1,364,895: 01	
			aflag för öfv.-jäg.-exp.		7,204: 85	
					1,357,690: 16	4: 40

*Bil. 3 b.***Kronoparkernas afkastning**

Distrikt och revir	Under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning							Allmänna skogar under skogsstatens uppsikt (äfvén allmänningar delvis)				
	Kronoparker				Andra allmänna skogar (äfvén allmänningar)				st.	Skogs- mark	Impedi- ment	Sum- ma
	st.	Skogs- mark har	Impedi- ment har	Sum- ma har	st.	Skogs- mark har	Impedi- ment har	Sum- ma har				
<i>Bergslagsdistrikt.</i>												
Älfdals revir	2	559	107	666	3	8,811	3,077	11,888	17	3,936	781	4,717
Arvika »	9	4,660	851	5,511	13	4,154	438	4,592	60	6,343	862	7,205
Karlstads »	8	11,530	3,165	14,695	8	3,565	807	4,372	64	8,786	1,180	9,966
Askersunds revir ...	4	8,441	2,639	11,080	8	6,159	1,777	7,936	81	5,092	788	5,880
Örebro » ...	1	435	34	469	1	1,831	315	2,146	64	6,593	1,369	7,962
Grönbro » ...	2	14,166	6,458	20,624	—	—	—	—	—	—	—	—
Köpings » ...	1	4,626	2,028	6,654	9	5,424	1,508	6,932	73	5,290	1,541	6,831
Västerås » ...	3	2,437	815	3,252	4	3,775	892	4,667	114	7,472	1,235	8,707
Enköpings » ...	2	196	20	216	13	7,440	1,422	8,862	120	5,510	942	6,452
Örbyhus » ...	1	495	13	508	4	3,316	2,340	5,656	37	3,128	583	3,711
Norra Roslags revir	3	1,454	356	1,810	4	3,667	716	4,383	62	3,895	1,302	5,197
Summa	36	48,999	16,486	65,485	67	48,142	13,292	61,434	692	56,045	10,583	66,628
<i>Östra distriktet.</i>												
Stockholms revir ...	5	3,730	1,843	5,573	7	2,681	600	3,281	192	15,864	2,758	18,622
Gripsholms » ...	4	908	228	1,136	7	6,889	2,007	8,896	69	8,447	3,270	11,717
Daga » ...	2	1,813	927	2,740	2	229	41	270	59	5,628	2,865	8,493
Jönåkers » ...	6	471	123	594	6	5,982	1,844	7,836	86	6,437	1,809	8,246
Ombergs » ...	4	8,477	3,153	11,630	4	3,057	522	3,579	74	6,671	927	7,598
Kinda » ...	11	6,247	1,617	7,864	9	926	78	1,004	150	11,931	2,149	14,080
Finspångs » ...	4	5,588	2,328	7,916	4	1,724	466	2,190	98	14,864	4,817	19,681
Gottlands » ...	3	2,754	350	3,104	1	208	31	239	60	6,341	1,200	7,541
Summa	39	29,988	10,569	40,557	40	21,696	5,589	27,285	788	76,183	19,795	95,978

1904 (de södra distrikten.)

Inkomst skogsmedlen för revir	U t g i f t e r i kr.			B e h å l l n i n g i kr.		
	Förvaltnings- kostnader från reserva- tionsanslaget	Aflöning	Summa utgifter per revir	Pr revir	För kronoparker och undan- tagna skogar, då lönerna beräknas å alla skogar	
					pr revir	pr har skogsmark
4,548: 83	1,061: 47	6,800	7,861: 47	— 3,312: 64		
39,548: 95	10,823: 28	7,300	18,123: 28	+ 21,425: 67		
35,641: 19	37,565: 85	11,075	48,640: 85	— 12,999: 66		
22,259: 02	17,010: 85	5,600	22,610: 85	— 351: 83		
6,603: 81	1,493: 48	4,700	6,193: 48	+ 410: 33		
94,524: 09	48,259: 22	6,700	54,959: 22	+ 39,564: 87		
46,535: 95	18,461: 40	6,100	24,561: 40	+ 21,974: 55		
29,713: 03	16,283: 64	5,600	21,783: 64	+ 7,929: 39		
7,470: 56	2,696: 83	6,600	9,296: 83	— 1,826: 27		
26,508: 87	2,809: 22	4,400	7,209: 22	+ 19,299: 65		
10,784: 76	4,813: 56	5,900	10,713: 56	+ 71: 20		
324,139: 06	161,278: 80	70,675	231,953: 80	+ 92,185: 26		
	+ Öj. 4,518: 21	+ Öj. 6,200	+ Öj. 10,718: 21	— 10,718: 21		
				+ 81,467: 05	+ 130,903	2: 39
12,445: 67	6,471: 88	9,800	16,271: 88	— 3,826: 21		
13,373: 96	3,083: 44	6,100	9,183: 44	+ 4,190: 52		
6,468: 37	4,720: 81	3,900	8,620: 81	— 2,152: 44		
6,717: 96	2,018: 46	4,800	6,818: 46	— 100: 50		
95,110: 89	50,258: 75	7,000	57,258: 75	+ 37,852: 14		
42,164: 35	14,259: 66	6,800	20,559: 66	+ 21,604: 69		
39,843: —	15,454: 90	6,800	22,254: 90	+ 17,588: 10		
6,445: 25	11,457: 79	5,700	17,158: 79	— 10,712: 54		
222,569: 45	107,725: 69	50,400	157,125: 69	+ 64,443: 76		
	+ öj. 5,318: 02	+ öf. 6,100	+ öj. 11,418: 02	— 11,418: 02		
				+ 53,025: 74	+ 95,913	2: 90

(Forts.)

Bil. 3 b. (Forts.)**Kronoparkernas afkastning**

Distrikt och revir	Under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning							Allmänna skogar under skogsstatens uppsikt (äfvén allmänningar delvis)				
	Kronoparker				Andra allmänna skogar (äfvén allmänningar)							
	st.	Skogs- mark har	Impedi- ment har	Sum- ma har	st.	Skogs- mark har	Impedi- ment har	Sum- ma har	st.	Skogs- mark har	Impedi- ment har	Sum- ma har
Västra distriktet.												
Vadsbro revir	5	13,726	3,269	16,995	6	1,297	528	1,825	92	5,609	549	6,158
Vartofta »	3	510	482	992	7	4,233	1,125	5,358	92	5,384	762	6,146
Kinne »	6	2,701	627	3,328	4	569	111	680	102	3,651	710	4,361
Slättbygds revir ...	6	2,521	606	3,127	3	1,235	251	1,486	83	3,787	1,157	4,944
Dalslands » ...	8	5,537	2,534	8,071	8	1,342	460	1,802	59	3,942	1,001	4,943
Hunnebergs » ...	2	5,153	1,371	6,524	2	415	116	531	44	2,529	593	3,122
Marks » ...	8	2,781	968	3,749	4	967	257	1,224	79	6,662	1,925	8,587
Svältornas » ...	9	4,714	2,840	7,554	3	357	111	468	97	5,757	2,104	7,861
Bohus » ...	12	4,754	4,344	9,098	3	635	269	904	111	5,239	3,922	9,161
Summa	59	42,397	17,041	59,438	40	11,050	3,228	14,278	759	42,560	12,723	55,283
Smålands distrikt.												
Tjustrs revir	5	6,346	1,807	8,153	27	8,405	1,286	9,691	76	10,601	1,986	12,587
Kalmar »	6	10,539	3,976	14,515	21	5,934	1,603	7,537	65	5,333	1,053	6,386
Ölands »	1	5,066	935	6,001	—	—	—	—	3	757	93	850
Eksjö »	5	2,546	433	2,979	6	733	74	807	147	12,367	1,991	14,358
Jönköpings revir ...	7	4,248	2,829	7,077	20	2,993	1,347	4,340	103	7,247	3,306	10,553
Vestbo revir	11	4,673	1,981	6,654	9	1,787	1,074	2,861	63	5,111	3,762	8,873
Sunnerbo »	11	3,146	2,195	5,341	16	2,266	1,421	3,687	85	6,274	5,099	11,373
Värends »	8	11,521	4,196	15,717	20	3,900	990	4,890	122	13,415	2,988	16,403
Summa	54	48,085	18,352	66,437	119	26,018	7,795	33,813	664	61,105	20,278	81,383
Södra distriktet.												
Hallands revir	23	7,603	4,580	12,183	—	—	—	—	84	4,163	909	5,072
Blekinge-Åhus revir	15	7,523	4,397	11,920	6	571	212	783	110	4,953	944	5,897
Ängelholms revir ...	4	1,229	410	1,639	3	762	186	948	92	4,276	1,210	5,486
Malmöhus » ...	7	2,201	778	2,979	7	253	42	295	54	1,564	268	1,832
Summa	49	18,556	10,165	28,721	16	1,586	440	2,026	340	14,956	3,331	18,287

1904 (de södra distrikten.)

Inkomst skogsmännen för revir	U t g i f t e r i kr.			B e h å l l n i n g i kr.		
	Förvaltnings- kostnader från reserva- tionsanslaget	Aflöning	Summa utgifter per revir	Pr revir	För kronoparker och undan- tagna skogar, då lönerna beräknas å alla allm. skogar	
					pr revir	pr har skogsmark
126,053: 46	79,459: 27	10,300	89,759: 27	+ 36,294: 19		
10,766: 77	2,332: 65	7,800	10,132: 65	+ 634: 22		
53,006: 39	14,573: 32	7,000	21,573: 32	+ 31,433: 07		
18,006: 08	11,292: 63	7,500	18,792: 63	— 786: 45		
26,726: 66	31,112: 97	5,500	36,612: 97	— 9,886: 31		
35,206: 96	13,696: 64	8,517	22,213: 64	+ 12,993: 32		
14,347: —	9,917: 40	8,300	18,217: 40	— 3,870: 40		
29,628: 66	25,802: 73	6,900	32,202: 73	— 2,574: 07		
10,745: 12	22,793: 93	8,800	31,593: 93	— 20,848: 81		
324,487: 10	210,481: 34	70,617	281,098: 34	+ 43,388: 76		
	+ Öj. 4,973: 14	+ Öj. 5,500	+ Öj. 10,473: 14	— 10,473: 14		
				+ 32,915: 62	+ 71,124	1: 49
111,998: 45	22,257: 06	9,500	31,757: 06	+ 80,241: 39		
68,784: 33	14,993: 83	6,200	21,193: 83	+ 47,540: 50		
20,232: 97	8,808: 92	5,700	14,508: 92	+ 5,724: 05		
44,897: 35	12,091: 28	7,400	19,491: 28	+ 25,406: 07		
24,965: 19	9,192: 82	5,500	14,692: 82	+ 10,272: 37		
24,401: 71	8,549: 73	6,400	14,949: 73	+ 9,451: 98		
12,706: 40	8,372: 28	6,800	15,173: 28	— 2,466: 88		
50,758: 23	22,208: 35	7,800	30,008: 35	+ 20,749: 88		
358,694: 63	106,475: 27	55,300	161,775: 27	+ 196,919: 36		
	+ öj. 5,434: 26	+ öf. 5,500	+ öj. 10,934: 26	— 10,934: 26		
				+ 185,985: 10	+ 214,512	2: 99
13,010: 61	25,173: 95	10,000	35,173: 95	— 22,163: 34	Fördelningen mellan Blekinge, Åhus och En- gelholms revir oriktig i berättelserna.	
18,294: 35	18,156: 79	8,400	26,556: 79	— 8,262: 44		
72,257: —	9,987: 20	8,500	18,487: 20	+ 53,769: 80		
18,665: 58	18,061: 49	5,600	23,661: 49	— 5,005: 91		
122,217: 54	71,397: 43	32,500	103,879: 43	+ 18,338: 11		
	+ öj. 2,057: 13	+ öf. 5,500	7,557: 13	— 7,557: 13		
				+ 10,780: 98	+ 26,974	1: 34

Bil. 4.**Statsskogarnas virkes-**

	Den pro- duktiva skogs- markens areal	Gagnvirke					
		Virke af minst 7 cm:s groflek i topp		Virke af mindre slag		Summa	
	har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har
År 1900.....	2,519,419	4,579,059	1,82	66,489	0,03	4,645,548	1,85
» 1901.....	2,524,465	4,862,231	1,93	65,259	0,03	4,927,490	1,96
» 1902.....	2,531,606	4,756,439	1,88	65,885	0,03	4,822,324	1,91
» 1903.....	2,544,271	6,665,257	2,62	64,984	0,03	6,730,241	2,65
» 1904.....	2,554,259	6,317,082	2,47	61,111	0,02	6,378,193	2,49
Icke skogsmark	293,671						

Af hela afverkningen

afkastning i Preussen.

Vedvirke								Summa gagnvirke och vedvirke		Deraf erhållits			
af minst 7 cm:s groflek i topp		Stubbar		af mindre groflek (un- der 7 cm.)		Summa				virke af minst 7 cm:s groflek		smärre virke	
kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har	kbm. f. m.	kbm. p. har
3,103,094	1,23	267,974	0,11	1,595,145	0,63	4,966,213	1,97	9,611,761	3,82	7,682,153	3,05	1,661,634	0,66
3,425,433	1,36	280,169	0,11	1,733,558	0,68	5,439,160	2,15	10,366,650	4,11	8,287,664	3,29	1,798,817	0,71
3,935,595	1,55	313,934	0,12	1,733,100	0,69	5,982,629	2,36	10,804,653	4,27	8,692,034	3,43	1,798,985	0,72
3,875,347	1,52	262,713	0,10	1,649,412	0,65	5,787,472	2,27	12,517,713	4,92	10,540,604	4,14	1,714,396	0,68
3,495,442	1,37	243,253	0,10	1,646,213	0,64	5,384,908	2,11	11,763,101	4,60	9,812,524	3,84	1,707,324	0,66

är 54 % gagnvirke.

Bil. 5. Inkomster och utgifter vid statsskogsförvaltningen i Preussen år 1904.

		Mark.
<i>Genomsnittspris:</i> för gagnvirke per kbm. fast mått: 13,20 Mark		
bränslevirke » » » » 4,48 »		
i medeltal för hela afverkningen 9,21 »		
<i>Inkomster:</i>		
Af virke		*110,383,666
» biprodukter	5,229,976	
» jakt	471,175	
» diverse	993,243	6,694,394
Summa		117,078,060
<i>Utgifter:</i>		
För personalen.		
Löner: 128 öfverjägmästare och forstråd	804,880	
764 jägmästare	3,202,369	
115 skogskassörer	366,704	
4,004 bevakare	6,882,529	
tjänstemän vid anstalter för biprodukter	30,789	
Tjänstgöringspenningar: Öfverjägmästare, forstråd och jägmästare	1,638,872	
Skogskassörer	158,763	
bevakare (inber. häst- och båtlega)	981,509	
tjänstemän vid anstalter för biprodukter	3,925	
hyresersättning åt dem som sakna boställe	169,670	
Öfriga utgifter för personalen, såsom extra bevakning, tillfälliga biträden vid förvaltningen, skogsuppskattningar och skogsindelningsningar	2,517,605	16,757,645
Förvaltningskostnader: afverkning och virkestransport	13,299,467	
byggnader och vägar m. m.	4,628,612	
skogskulturer m. m.	7,391,118	
diverse	1,270,794	26,589,991
Skogsvetenskapliga ändamål och skogsläroverk	251,791	
Skatter och onera m. m. (inköp af mark 3,564,799)	6,886,388	7,138,179
Tillfälliga utgifter (aflösning af servituter m. m.)		4,618,895
Summa		55,104,710
<i>Behållning:</i> 61,983,350 Mark.		
afdrages nedanstående 1,897,743 »		
återstå	60,085,607 »	, utgörande behållningen af in-
flutna medel (52,16 %).		

*) Häri ingå 1,897,743 Mark, utgörande beräknadt värde af till utsyningsberättigade utlämnadt virke.

Bil. 6.

Öfversikt öfver statsskogarnas afkastning i Preussen åren
1830—1904.

År	Virkesafkastning per har		Brutto- inkomst mark	Utgifter mark	Behållning mark
	minst 7 cm:s groflek; kbm.	S:a kbm. in- clusivesmårre- virke och stubbar	per har	per har	per har
1830—34	1,75	2,00	6,8	2,9	3,9
1835—39	1,51	1,76	6,9	3,0	3,9
1840—44	1,45	1,80	8,2	3,8	4,4
1845—49	1,50	1,89	8,2	4,3	3,9
1850—54	1,52	1,92	8,6	3,9	4,7
1855—59	1,90	2,33	10,8	4,7	6,1
1860—64	2,00	2,50	13,0	4,2	7,8
1865—69	2,01	2,68	15,6	6,8	8,8
1870—74	2,20	3,05	18,9	8,9	9,9
1875—79	2,23	3,32	20,8	11,3	9,6
1880—84	2,56	3,45	21,0	11,5	9,5
1885—89	2,81	3,71	23,1	12,4	10,8
1890—94	3,11	3,96	26,1	13,3	12,8
1895—99	2,95	3,78	27,6	14,5	13,1
1900	3,05	3,82	34,3	14,6	19,7
1901	3,28	4,11	34,4	15,8	18,6
1902	3,43	4,27	32,0	15,4	16,6
1903	4,14	4,92	43,5	19,3	24,2
1904	3,84	4,61	42,6	18,5	24,1

Bil. 7.

Jämförelse mellan svenska och preussiska skogsstaterna.

Å r 1904	Lön kronor	Tjänstgörings- penningar kronor	Hyresersättning kronor	
<i>Den svenska skogsstaten.</i>				
10 öfverjägmästare	3,200	1,600	—	{ Ett ålderstillägg å 600 kronor
90 jägmästare	1,500	1,000—1,600	—	{ Tre ålderstillägg å 500 kronor
6 biträdande jägmästare...	—	—	—	{ Arfvode omkring 2,600 kronor
8 assistenter med särskildt anvisad tjänstgöring ...	—	—	—	{ Arfvode omkring 3,000 kronor
49 assistenter med särskildt anvisad tjänstgöring ...	—	—	—	{ Arfvode omkring 2,000 kronor
348 kronojägare	400	300—400	100	{ Ett ålderstillägg å 100 kronor Respengar, 100 kro- nor i de norra distrikten
<i>Den preussiska skogsstaten.</i>	Mark	Mark	Mark	
128 öfverjägmästare och forstråd	{ 4,200—7,200 tillägg för öf- verjäg. 900 }	högst 4,000		
764 jägmästare	2,700—5,700	högst 2,100	{ högst 2,100 när ej fri bostad åtnjutes }	
115 skogskassörer	1,800—4,200	högst 2,000		
4,004 bevakare	1,200—1,800	{ högst 600 jämte 280 för tjänste- häst och båt }	Fri bostad	

*Bil. 8 a.***Under utsyning ställda enskilda skogar i Lappmarkerna och Särna.**

S o c k e n	Areal afrösningsjord har	R e v i r
Gellivare	119,247	Gellivare, Ängeså och Råneåträsk
Jockmock	114,090	Jockmock, Storbacken och Varrisså
Arvidsjaur	57,586	Arvidsjaur, Öfre Byske, Malmesjaur
Arjeplog	44,262	Arjeplog, Malmesjaur
Sorsele	35,842	Sorsele
Stensele	32,700	Stensele
Vilhelmina	87,226	Vilhelmina
Dorotea.....	50,894	Dorotea
Åsele	91,707	Åsele
Fredrika	25,767	} Fredrika
Örträsk.....	38,180	
Lycksele	90,033	Norra Lycksele, Södra Lycksele
Malå	38,930	Norsjö
Särna med Idre...	59,238	Särna och Transtrand.

Under utsyning ställda allmänningsskogar.

S o c k e n	Total areal har	
Arvidsjaur	23,749	} Fördelade på Arvidsjaur, Arjeplog, Jockmocks, Gellivare, Ängeså, Tärendö och Pajala revir.
Arjeplog	21,430	
Jockmock	69,099	
Gellivare	63,138	
Tärendö	14,621	
Pajala	49,435	

Bil. 8 b.

Uppgift å de enskilda skogar, å hvilka kungl. förordningen 24 juli 1903, angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog i Norrbottens och Västerbottens län, äger tillämpning.

S o c k e n	Areal af rösningsjord har	R e v i r
Pajala, Tärendö, Korpilombolo	134,416	Pajala, Tärendö
Öfver Torneå	37,069	} Torneå
Hietaniemi	29,457	
Karl Gustaf	25,186	
Neder Torneå	27,210	
Öfver Kalix	48,652	} Kalix
Neder Kalix	79,262	
Råneå	97,106	Råneå
Öfver Luleå	55,559	} Boden
Neder Luleå	71,443	
Edefors	69,332	
Elfsby	48,601	Elfsby
Piteå	116,667	Piteå
Jörn	22,044	Jörn
Norsjö	33,500	Norsjö
Burträsk	74,300	Burträsk
Degerfors	40,200	Degerfors
Bjurholm	25,562	} Bjurholm
Nordmaling	95,554	
Vännäs	30,100	
Umeå	96,587	
Säfvar	43,401	} Burträsk
Bygdeå	39,993	
Nysätra	30,430	
Löfånger	40,324	} Jörn och Norsjö.
Skellefteå	105,266	
Byske	52,491	

Bil. 8 c.

Skogsuppskattnings- och utsyningsförrättningar i Lappmarkerna år 1904 enligt § 53 kungl. skogsförordningen den 26 januari 1894 m. fl. förordningar.

Revir	Skogsuppskattningar			Utsyningar		
	Antal hem- man eller byar	Areal		Sågtimmerträd		Ved- o. kolvirke
		har	ar	st.	kbm.	kbm.
Juckasjärvi.....				9,052	6,635, ₃	—
Gellivare	18	3,361	73	15,177	10,360, ₁	—
Råneträsk	5	1,470	—	6,565	4,213, ₂	127, ₀
Ängeså	40	13,924	22	62,792	36,048, ₇	—
Storbackens ...	4	2,999	54	28,365	16,910, ₃	—
Pärlelfvens.....	27	10,889	64	15,137	10,120, ₀	—
Jockmocks	11	4,197	41	30,533	18,168, ₈	—
Varrisså	—	—	—	1,408	838, ₇	—
Arjeplogs	2	3,936	07	37,535	24,765, ₃	278, ₀
Malmesjaurs ...	8	937	37	7,704	5,029, ₀	—
Öfre Byske ...	5	306	20	15,913	9,973, ₃	158, ₀
Arvidsjaurs ...	33	3,573	84	6,834	3,711, ₉	238, ₄
Norra Lycksele	8	984	97	45,683	34,013, ₈	261, ₇
Södra »	40	9,130	22	82,567	61,675, ₁	520, ₅
Åsele	7	1,846	84	110,608	82,831, ₆	207, ₄
Sorsele	37	8,144	21	39,152	29,169, ₅	67, ₀
Stensele	11	5,709	90	66,660	49,995, ₀	382, ₄
Vilhelmina.....	9	3,321	32	110,879	83,023, ₆	573, ₈
Fredrika	9	2,941	53	49,329	36,996, ₇	129, ₁
Tåsjö	3	415	60	76,684	46,405, ₀	116, ₀
Särna	68	3,523	11	41,507	28,178, ₃	6,628, ₅
Transtrands ...	11	579	22	36,789	23,923, ₇	4,815, ₀

Bil. 8 d.

Undersökningsförrättningar år 1904 för utsynning af undermålig skog enligt den för Norrbottens och Västerbottens län gällande förnyade nådiga förordningen af den 24 juli 1903.

	Antal hemmans- skogar, där utsynning ägt rum	Antal utsynade träd
<i>Luleå distrikt.</i>		
Kalix	14	108,667
Råneå	20	93,365
Bodens	22	22,665
<i>Skellefteå distrikt.</i>		
Älfsby	45	87,941
Piteå.....	164	135,931
Norsjö	133	112,127
Jörns	817	361,103
Burträsk	255	1,039,870
<i>Umeå distrikt.</i>		
Degerfors	68	112,920
Bjurholms.....	154	890,095
Summa	1,692	2,964,684

Motsvarande siffror år 1903 voro 1,003 hemmansskogar och 2,226,195 träd utsynade. Vid sågar och lastageplatser hafva år 1904 beslagtagits inom Luleå distrikt 234 undermåliga sågtimmer och 533 slanor, inom Skellefteå distrikt 14,700 sågtimmer, 10,486 sparrar, 5,4 kbm. sågadt virke och 60,4 kbm. pappersmasseved och pitprops samt inom Umeå distrikt 797,3 kbm. undermåligt virke.